

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah¹

Prvo poglavje SPLOŠNE DOLOČBE

Predmet zakona 1. člen

Ta zakon ureja:

1. pravico avtorjev na njihovih delih s področja književnosti, znanosti in umetnosti (avtorska pravica);
2. pravice izvajalcev, proizvajalcev fonogramov, filmskih producentov, radijskih ali televizijskih (RTV) organizacij, založnikov in izdelovalcev podatkovnih baz (sorodne pravice);
3. individualno in kolektivno *upravljanje in uveljavljanje* avtorske in sorodnih pravic.

Javnost 2. člen

Izraza "javen" ali "javnost" po tem zakonu pomenita, da gre za večje število oseb, ki so izven običajnega kroga družine ali kroga osebnih znancev.

Objava in izdaja 3. člen

- (1) Objava po tem zakonu pomeni, da je avtorsko delo ali predmet sorodne pravice z dovoljenjem upravičenca postalo dostopno javnosti.
- (2) Izdaja po tem zakonu pomeni, da je zadostno število že izdelanih primerkov dela ali predmeta sorodne pravice z dovoljenjem upravičenca ponujenih javnosti ali danih v promet.

Razmerje med avtorsko pravico in sorodnimi pravicami 4. člen

(1) Z varstvom sorodnih pravic po tem zakonu ostane varstvo avtorske pravice neokrnjeno in se ne sme na noben način vanj posegati.

(2) *Določbe tega zakona o sestavinah avtorskega dela, soavtorjih, avtorjih združenih del, vsebini materialnih avtorskih pravic in drugih pravic avtorja, razmerju med avtorsko in lastninsko pravico, vsebinskih omejitvah avtorske pravice, začetku in učinku teka rokov pri trajanju avtorske pravice ter avtorski pravici v pravnem prometu (1. in 2. oddelek Tretjega poglavja tega zakona) se smiselno uporabljajo tudi za sorodne pravice, razen če je v Petem poglavju tega zakona določeno drugače.*

Drugo poglavje AVTORSKO MATERIALNO PRAVO

1. oddelek AVTORSKO DELO

Varovana dela 5. člen

(1) Avtorska dela so individualne intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki so na kakršenkoli način izražene, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Za avtorska dela veljajo zlasti:

1. govorjena dela, kot npr. govori, pridige, predavanja;

---

¹Neuradno prečiščeno besedilo, Uradni list RS št. 21/95, 9/01, 30/01, 43/04. Besedilo *sprememb zakona* je izpisano v kurzivu.

2. pisana dela, kot npr. leposlovna dela, članki, priročniki, študije ter računalniški programi;
3. glasbena dela z besedilom ali brez besedila;
4. gledališka, gledališko-glasbena in lutkovna dela;
5. koreografska in pantomimska dela;
6. fotografska dela in dela, narejena po postopku, podobnem fotografiranju;
7. avdiovizualna dela;
8. likovna dela, kot npr. slike, grafike in kipi;
9. arhitekturna dela, kot npr. skice, načrti ter izvedeni objekti s področja arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture;
10. dela uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;
11. kartografska dela;
12. predstavitve znanstvene, izobraževalne ali tehnične narave (tehnične risbe, načrti, skice, tabele, izvedenska mnenja, plastične predstavitve in druga dela enake narave).

Sestavine avtorskega dela

6. člen

(1) Osnutek, sestavni deli in naslov avtorskega dela, ki so sami po sebi individualne intelektualne stvaritve, uživajo enako varstvo kot samo delo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek ni dovoljeno jemati za naslov avtorskega dela naslova, ki je bil že uporabljen za kakšno avtorsko delo enake vrste, če bi tak naslov ustvaril ali utegnil ustvariti zmedo glede izvora dela.

Predelave avtorskih del

7. člen

(1) Prevodi, priredbe, aranžmaji, spremembe in druge predelave prvotnega avtorskega dela ali drugega gradiva, ki so individualna intelektualna stvaritev, so samostojna avtorska dela.

(2) S predelavo iz prejšnjega odstavka ne smejo biti prizadete pravice avtorja prvotnega dela.

Zbirke

8. člen

(1) Zbirke avtorskih del ali drugega gradiva, kot so enciklopedije, antologije, baze podatkov, zbirke dokumentov ipd., ki so po izbiri, uskladitvi ali razporeditvi vsebine individualne intelektualne stvaritve, so samostojna avtorska dela.

(2) Z uvrstitvijo prvotnih del v zbirko ne smejo biti prizadete pravice avtorjev teh del; z uvrstitvijo prvotnega gradiva v zbirko to gradivo ne postane varovano delo.

(3) Baze podatkov iz prvega odstavka tega člena so zbirke neodvisnih del, podatkov ali drugega gradiva v kakršnikoli obliki, ki je sistematično ali metodično urejeno in posamično dostopno z elektronskimi ali drugimi sredstvi.

(4) Varstvo po tem členu ne velja za računalniške programe, uporabljene za izdelavo ali delovanje elektronskih baz podatkov.

Nevarovane stvaritve

9. člen

(1) Avtorskopravno niso varovane:

1. ideje, načela, odkritja;
2. uradna besedila z zakonodajnega, upravnega in sodnega področja;
3. ljudske književne in umetniške stvaritve.

(2) Prevodi besedil iz 2. točke prejšnjega odstavka so avtorskopravno varovani, razen če so objavljeni kot uradna besedila.

2. oddelek

AVTOR

Fizična oseba

10. člen

Avtor je fizična oseba, ki je ustvarila avtorsko delo.

Domneva avtorstva
11. člen

- (1) Za avtorja velja tisti, katerega ime, psevdonim ali znak je na običajen način naveden na delu ali pri objavi dela, dokler se ne dokaže nasprotno.
- (2) Če avtor ni znan po prejšnjem odstavku, se šteje, da je upravičen do uveljavljanja avtorskih pravic tisti, ki delo izda. Če tudi ta ni naveden, je upravičen tisti, ki je delo objavil.
- (3) Prejšnji odstavek neha veljati, ko se ugotovi avtor. Upravičenec iz prejšnjega odstavka mora koristiti iz avtorskih pravic prenesti na avtorja, če ni s pogodbo drugače določeno.

Soavtorji
12. člen

- (1) Če je avtorsko delo, ki je bilo ustvarjeno v sodelovanju dveh ali več oseb, nedeljiva celota, pripada vsem soavtorjem nedeljiva avtorska pravica na tem delu.
- (2) Odločanje o uporabi takega dela pripada nerazdelno vsem soavtorjem, pri čemer posamezni soavtor tega ne sme preprečiti v nasprotju z načelom vestnosti in poštenja.
- (3) Deleži posameznih soavtorjev se določijo v sorazmerju z dejanskim prispevkom vsakega izmed njih k ustvaritvi avtorskega dela, če niso njihova medsebojna razmerja s pogodbo drugače določena.

Avtorji združenih del
13. člen

Določbe prejšnjega člena se smiselno uporabljajo tudi, kadar več avtorjev združi svoja dela zaradi skupne uporabe.

3. oddelek
AVTORSKA PRAVICA

1. pododdelek
SPLOŠNO

Izvor pravice
14. člen

Avtorska pravica pripada avtorju na podlagi same stvaritve dela.

Vsebina avtorske pravice
15. člen

Avtorska pravica je enovita pravica na avtorskem delu, iz katere izvirajo izključna osebnostna upravičenja (moralne avtorske pravice), izključna premoženjska upravičenja (materialne avtorske pravice) in druga upravičenja avtorja (druge pravice avtorja).

2. pododdelek
MORALNE AVTORSKE PRAVICE

Vsebina
16. člen

Moralne avtorske pravice varujejo avtorja glede njegovih duhovnih in osebnih vezi do dela.

Pravica prve objave
17. člen

Avtor ima izključno pravico odločiti, ali, kdaj in kako bo njegovo delo prvič objavljeno.

Pravica priznanja avtorstva
18. člen

- (1) Avtor ima izključno pravico do priznanja avtorstva na svojem delu.
- (2) Avtor lahko določi, ali naj se pri objavi dela navede njegovo avtorstvo in s kakšno oznako.

Pravica spoštovanja dela
19. člen

Avtor ima izključno pravico, da se upre skazitvi in vsakemu drugemu posegu v svoje delo ali vsaki uporabi svojega dela, če bi ti posegi ali ta uporaba lahko okrnili njegovo osebnost.

Pravica skesanja
20. člen

- (1) Avtor ima izključno pravico, da do imetnika materialne avtorske pravice slednjo prekliče, če ima za to resne moralne razloge in če predhodno imetniku povrne škodo, ki mu s tem nastane.
- (2) Z uveljavitvijo pravice skesanja materialna avtorska pravica imetnika ugasne.
- (3) Avtor mora imetniku povrniti primerno odškodnino. Imetnik mora v treh mesecih od prejema preklica sporočiti avtorju obseg svoje škode. Če tega ne stori, učinkuje pravica skesanja s potekom tega roka.
- (4) Če želi avtor kasneje ponovno prenesti materialne avtorske pravice na svojem delu, mora v desetih letih po uveljavitvi pravice skesanja ta prenos prednostno in pod prejšnjimi pogoji ponuditi prvotnemu imetniku.
- (5) Določbe tega člena ne veljajo za računalniške programe, avdiovizualna dela in baze podatkov.

3. pododdelek
MATERIALNE AVTORSKE PRAVICE

Vsebina
21. člen

- (1) Materialne avtorske pravice varujejo premoženjske interese avtorja s tem, da avtor izključno dovoljuje ali prepoveduje uporabo svojega dela in primerkov svojega dela.
- (2) Če ni s tem zakonom drugače določeno, je uporaba avtorskega dela dopustna le, če je avtor v skladu s tem zakonom in pod pogoji, ki jih je določil, prenesel ustrezno materialno avtorsko pravico.

Materialne avtorske pravice
22. člen

- (1) Uporaba dela v telesni obliki obsega zlasti pravico reproduciranja (23. člen).
- (2) Uporaba dela v netelesni obliki (priobčitev javnosti) obsega zlasti naslednje pravice:
  1. pravico javnega izvajanja (26. člen);
  2. pravico javnega prenašanja (27. člen);
  3. pravico javnega predvajanja s fonogrami in videogrami (28. člen);
  4. pravico javnega prikazovanja (29. člen);
  5. pravico radiodifuznega oddajanja (30. člen);
  6. pravico radiodifuzne retransmisije (31. člen);
  7. pravico sekundarnega radiodifuznega oddajanja (32. člen);
  8. pravico dajanja na voljo javnosti (32.a člen).
- (3) Uporaba dela v spremenjeni obliki obsega zlasti naslednje pravice:
  1. pravico predelave (33. člen);
  2. pravico avdiovizualne priredbe (104. člen).
- (4) Uporaba primerkov avtorskega dela obsega naslednji pravici:
  1. pravico distribuiranja (24. člen);
  2. pravico dajanja v najem (25. člen).

Pravica reproduciranja
23. člen

(1) Pravica reproduciranja je izključna pravica, da se delo fiksira na materialnem nosilcu ali drugem primerku, in sicer neposredno ali posredno, začasno ali trajno, delno ali v celoti ter s kakršnimkoli sredstvom ali v katerikoli obliki.

(2) Delo se reproducira zlasti v obliki grafičnega razmnoževanja, tridimenzionalnega razmnoževanja, zgraditve oziroma izvedbe arhitekturnega objekta, fotografiranja, tonskega ali vizualnega snemanja ter shranitve v elektronski obliki.

Pravica distribuiranja 24. člen

(1) Pravica distribuiranja je izključna pravica, da se izvirnik ali primerki dela dajo v promet s prodajo ali drugačno obliko prenosa lastninske pravice ali s tem namenom ponudijo javnosti.

(2) Pravica distribuiranja obsega tudi izključno pravico, da se primerki dela uvozijo v določeno državo zaradi nadaljnjega distribuiranja, ne glede na to, če so bili izdelani zakonito ali ne.

Pravica dajanja v najem 25. člen

(1) Pravica dajanja v najem je izključna pravica, da se izvirnik ali primerki dela dajejo v rabo za določen čas ter za neposredno ali posredno gospodarsko korist.

(2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za rabo:

1. arhitekturnih objektov;
2. izvirnikov ali primerkov del uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;
3. izvirnikov ali primerkov del zaradi javne priobčitve;
4. zaradi vpogleda na kraju samem;
5. v okviru delovnega razmerja, če je raba namenjena izključno za izpolnjevanje obveznosti iz tega razmerja.

Pravica javnega izvajanja 26. člen

Pravica javnega izvajanja obsega izključne pravice, da se:

1. delo s področja književnosti javno recitira z živo izvedbo (pravica javnega recitiranja);
2. glasbeno delo priobči javnosti z živo izvedbo (pravica javnega glasbenega izvajanja);
3. delo priobči javnosti z odsko uprizoritvijo (pravica javnega uprizarjanja).

Pravica javnega prenašanja 27. člen

Pravica javnega prenašanja je izključna pravica, da se recitacije, izvedbe ali uprizoritve dela prenašajo po zvočniku, zaslonu ali podobni napravi zunaj prvotnega prostora ali kraja.

Pravica javnega predvajanja s fonogrami in videogrami 28. člen

Pravica javnega predvajanja s fonogrami in videogrami je izključna pravica, da se recitacije, izvedbe ali uprizoritve dela, ki so posnete na fonograme ali videograme, priobčijo javnosti.

Pravica javnega prikazovanja 29. člen

Pravica javnega prikazovanja je izključna pravica, da se s tehničnimi sredstvi priobči javnosti avdiovizualno delo ali delo s področij fotografije, likovne umetnosti, arhitekture, urbanizma, uporabne umetnosti, industrijskega oblikovanja, kartografije in predstavitev znanstvene ali tehnične narave.

Pravica radiodifuznega oddajanja 30. člen

(1) Pravica radiodifuznega oddajanja je izključna pravica, da se delo priobči javnosti s pomočjo radijskih ali televizijskih programskih signalov, namenjenih javnosti, in sicer brezžično (vključno s satelitom) ali po žici (vključno s kablom ali mikrovalovnim sistemom).

(2) Priobčitev javnosti po satelitu iz prejšnjega odstavka je podana, kadar se pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije pošiljajo programski signali, namenjeni javnosti, v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo.

(3) Če so programski signali kodirani, se šteje, da je prišlo do priobčitve javnosti v smislu prejšnjega odstavka pod pogojem, da so s strani RTV organizacije ali z njenim soglasjem javnosti zagotovljena sredstva za dekodiranje.

Pravica radiodifuzne retransmisije 31. člen

Pravica radiodifuzne retransmisije je izključna pravica, da se sočasno, nespremenjeno in neskrajšano priobči javnosti neko radiodifuzno oddajano delo:

1. če jo vrši druga RTV organizacija od prvotne; ali
2. če gre za prenos po kablu ali mikrovalovnem sistemu, pa gre za več kot 100 kablskih priključkov ali je delo prvotno oddajano iz druge države (kabelska retransmisija).

Pravica sekundarnega radiodifuznega oddajanja 32. člen

Pravica sekundarnega radiodifuznega oddajanja je izključna pravica, da se priobči javnosti neko radiodifuzno oddajano delo po zvočniku, zaslonu ali podobni napravi.

Pravica dajanja na voljo javnosti 32.a člen

Pravica dajanja na voljo javnosti je izključna pravica, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti.

Pravica predelave 33. člen

- (1) Pravica predelave je izključna pravica, da se neko prvotno delo prevede, odrsko priredi, glasbeno aranžira, spremeni ali kako drugače predela.
- (2) Pravica iz prejšnjega odstavka se nanaša tudi na primere, ko se prvotno delo v nespremenjeni obliki vključi ali vgradi v novo delo.
- (3) Avtor prvotnega dela obdrži izključno pravico do uporabe svojega dela v predelani obliki, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

4. pododdelek DRUGE PRAVICE AVTORJA

Pravica dostopa in izročitve 34. člen

- (1) Avtor ima pravico dostopa k izvorniku ali primerku svojega dela, ki je v posesti drugega, če je to potrebno zaradi uresničevanja pravice reproduciranja ali pravice predelave dela in če to ne nasprotuje posestnikovim upravičenim interesom.
- (2) Avtor lahko zahteva od posestnika izročitev izvornika likovnega ali fotografskega dela zaradi njegovega razstavljanja v Republiki Sloveniji, če za to izkaže močnejši interes.
- (3) Izročitev izvornika po prejšnjem odstavku se lahko pogojuje s položitvijo zadostne varščine ali s sklenitvijo zavarovanja v višini tržne vrednosti izvornika.
- (4) Avtor mora poskrbeti za dostop in razstavljanje s čim manj nevšečnostmi za posestnika ter na svoje stroške. V primeru poškodovanja izvornika ali primerka dela odgovarja avtor ne glede na krivdo.

Sledna pravica 35. člen

- (1) Če je izvornik likovnega dela prodan ali z drugačno obliko prenosa lastninske pravice odplačno odsojen, ima njegov avtor pravico biti o tem obveščen in pravico do nadomestila v obsegu 3 % od maloprodajne cene.

- (2) Za obveznosti iz prejšnjega odstavka tega člena odgovarja odsvojitelj dela. Če je odsvojitve izvršena preko galerista, organizatorja dražbe ali drugega posrednika, odgovarjajo te osebe solidarno z odsvojiteljem.
- (3) Dolžnost obveščanja iz prvega odstavka tega člena se nanaša na navedbo odsvojenih izvornikov, podatke o prodajalcu in maloprodajni ceni ter na dopustitev, da avtor v potrebnem obsegu vpogleda ustrezne knjige ali drugo evidenco zavezanih oseb.
- (4) Sledna pravica ne more biti predmet odpovedi, razpolaganja med živimi in izvršbe.

Pravica javnega posojanja
36. člen

(1) Pravica javnega posojanja je pravica do ustreznega nadomestila v skladu z Zakonom o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02 - ZUJIK), kadar se daje izvornik ali primerek dela v rabo za določen čas, brez neposredne ali posredne gospodarske koristi in če poteka prek organizacije, ki izvaja to dejavnost kot javno službo.

(2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za rabo:

- 1. izvornikov ali primerkov knjižničnega gradiva v nacionalni, šolskih in visokošolskih ter specialnih knjižnicah;*
- 2. arhitekturnih objektov;*
- 3. izvornikov ali primerkov del uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;*
- 4. izvornikov ali primerkov del zaradi javne priobčitve;*
- 5. zaradi vpogleda del na kraju samem v organizaciji ali za posojanje med organizacijami;*
- 6. v okviru delovnega razmerja, če je raba namenjena izključno za izpolnjevanje obveznosti iz tega razmerja.*

(3) Javno posojanje izvornikov ali primerkov računalniških programov in baz podatkov je izključna pravica njihovega avtorja.

Pravica do nadomestila
37. člen

- (1) Avtor ima pravico do primernega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje svojega dela, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena tega zakona.
- (2) Nadomestilo iz prejšnjega odstavka za tonsko in vizualno snemanje se plačuje:
1. pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za tonsko in vizualno snemanje, in
  2. pri prvi prodaji ali uvozu novih praznih nosilcev zvoka ali slike.
- (3) Nadomestilo iz prvega odstavka tega člena za fotokopiranje se plačuje:
1. pri prvi prodaji ali uvozu novih naprav za fotokopiranje, in
  2. od fotokopij, narejenih za prodajo, in sicer mesečno glede na njihovo verjetno število.
- (4) S fotokopiranjem po tem členu so izenačene druge podobne tehnike reproduciranja, z napravami za tonsko in vizualno snemanje so izenačene druge naprave, ki omogočajo isti učinek.
- (5) Pravica nadomestila iz prvega odstavka tega člena ne more biti predmet odpovedi, razpolaganja med živimi in izvršbe.

Zavezanci
38. člen

(1) Zavezanci nadomestila iz prejšnjega člena so: proizvajalci naprav za tonsko in vizualno snemanje, proizvajalci naprav za fotokopiranje, proizvajalci praznih nosilcev zvoka ali slike ter imetniki naprav, ki ponujajo odplačno fotokopiranje. Poleg proizvajalcev so solidarno zavezani tudi uvozniki naprav in nosilcev, razen če je uvoz namenjen za privatno in nekomercialno uporabo kot del njihove osebne prtljage.

(2) Proizvajalci iz prejšnjega odstavka niso zavezanci nadomestila za tiste naprave oziroma nosilce, ki jih izvažajo.

(3) Zavezanci iz prvega odstavka tega člena morajo na zahtevo kolektivne organizacije sporočiti podatke o vrsti in številu prodanih ali uvoženih naprav in nosilcev iz prejšnjega člena ter podatke o prodanih fotokopijah, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila.

Višina nadomestila
39. člen

(1) Zneske nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje, ki pripadajo skupno vsem upravičencem po tem zakonu, predpiše Vlada Republike Slovenije.

(2) Zneski iz prejšnjega odstavka se določijo posebej: za vsako napravo za tonsko snemanje in napravo za vizualno snemanje, za vsako napravo za snemanje, pri kateri niso potrebni fonogrami ali videogrami (v dvakratni

višini od običajnih), za vsak nosilec zvoka in nosilec slike glede na njun možni snemalni čas, za vsako napravo za fotokopiranje glede na njen učinek (število kopij na minuto) in glede na možnost barvnega fotokopiranja (v dvakratni višini od črnobelega) ter za vsako posamezno fotokopijo, narejeno za prodajo.

(3) Vlada Republike Slovenije občasno usklajuje zneske iz tega člena z gibanjem cen na drobno v Republiki Sloveniji.

5. pododdelek RAZMERJE MED AVTORSKO IN LASTNINSKO PRAVICO

Splošno 40. člen

Avtorska pravica je neodvisna in skladna z lastninsko pravico ali drugimi pravicami na stvari, na kateri je avtorsko delo vsebovano, če ni z zakonom drugače določeno.

Ločenost pravnega prometa 41. člen

(1) Pravni promet s posamičnimi materialnimi avtorskimi pravicami ali drugimi pravicami avtorja na delu ne vpliva na lastninsko pravico na stvari, na kateri je to delo vsebovano, če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(2) Pravni promet z lastninsko pravico na stvari, na kateri je delo vsebovano, ne vpliva na posamične materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja na tem delu, če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

Skupno premoženje zakoncev 42. člen

V skupno premoženje zakoncev spadajo samo premoženjske koristi, ki izvirajo iz avtorske pravice.

Izčrpanje pravice distribuiranja 43. člen

S prvo prodajo ali drugačno obliko prenosa lastninske pravice na izvorniku ali primerku dela v Evropski uniji, ki je izvršena po avtorju ali z njegovim dovoljenjem, je pravica distribuiranja za ta izvornik ali primerek za območje Evropske unije izčrpana.

Omejitev pravice predelave 44. člen

(1) Lastnik zgrajenega arhitekturnega objekta lahko to delo prosto predela.

(2) Pri izvajanju določb prejšnjega odstavka mora lastnik upoštevati avtorjevo pravico do spoštovanja dela.

(3) Kadar je bil objekt nagrajen na javnem natečaju, mora lastnik pridobiti soglasje avtorja. Soglasje lastniku ne sme povzročiti nesorazmernih stroškov oziroma znatno podaljšati časa predelave.

Varstvo izvornika dela 45. člen

(1) Če bi moral lastnik izvornika dela glede na okoliščine primera domnevati, da ima avtor pravičen interes za njegovo ohranitev, takega izvornika ne sme uničiti, ne da bi poprej avtorju ponudil njegovo vrnitev proti plačilu vrednosti gradiva.

(2) Če vrnitev ni mogoča, mora lastnik na primeren način omogočiti avtorju izdelavo primerka izvornika.

(3) Pri arhitekturnem objektu ima avtor samo pravico, da delo fotografira in na svoje stroške zahteva izročitev reprodukcij načrtov.

4. oddelek VSEBINSKE OMEJITVE AVTORSKE PRAVICE

Splošno pravilo 46. člen

Vsebinske omejitve avtorske pravice so dopustne v primerih, ki so določeni v tem oddelku, s tem, da je obseg take uporabe avtorskih del omejen glede na namen, ki ga je treba doseči, da je v skladu z dobrimi običaji, da ne nasprotuje običajni uporabi dela in da ni v nerazumni meri v nasprotju z zakonitimi interesi avtorja.

1. pododdelek ZAKONITE LICENCE

Pouk, periodika 47. člen

- (1) Brez prenosa ustrezne materialne avtorske pravice, vendar ob plačilu primerne nadomestila, je dopustno:
1. reproducirati v čitankah in učbenikih, namenjenih za pouk, dele avtorskih del ter posamična dela s področij fotografije, likovne umetnosti, arhitekture, uporabne umetnosti, industrijskega oblikovanja in kartografije, če gre za že objavljena dela več avtorjev;
  2. reproducirati v periodičnem tisku aktualne članke iz takega tiska, v katerih so obravnavana splošna vprašanja, če avtor tega ni izrecno prepovedal.
- (2) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za javno priobčitev navedenih del.
- (3) V primerih iz prejšnjih odstavkov je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Invalidne osebe 47.a člen

Brez prenosa ustrezne materialne avtorske pravice, vendar ob plačilu primerne nadomestila, je v korist invalidnih oseb dopustno reproduciranje in distribuiranje dela, če to delo ni na voljo v zahtevani obliki in je uporaba neposredno povezana z invalidnostjo teh oseb, omejena na njen obseg ter ni namenjena doseganju neposredne ali posredne gospodarske koristi.

2. pododdelek PROSTA UPORABA

Pravica do obveščeniosti 48. člen

- (1) Zaradi pridobitve informacije javnega značaja je prosto:
1. pri obveščanju o dnevnih dogodkih reproducirati dela, ki se vidijo ali slišijo ob poteku tega dogodka;
  2. pripraviti in reproducirati povzetke izdanih časopisnih in podobnih člankov v pregledih tiska;
  3. reproducirati javne politične govore in javne govore na obravnavah pred državnimi, cerkvenimi in podobnimi organi;
  4. uporabiti dnevne novice in vesti, ki imajo naravo tiskovnega poročila.
- (2) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za javno priobčitev navedenih del.
- (3) V primerih iz prejšnjih odstavkov je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Pouk 49. člen

- (1) Za namene pouka je prosto:
1. javno izvajanje objavljenih del v obliki neposrednega pouka;
  2. javno izvajanje objavljenih del na brezplačnih šolskih slovesnostih pod pogojem, da izvajalci ne prejmejo plačila;
  3. sekundarno radiodifuzno oddajanje RTV šolskih oddaj.
- (2) V primerih iz prejšnjega odstavka je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Začasno reproduciranje 49.a člen

Začasno reproduciranje dela je prosto, če je prehodno ali spremljajoče dejanje, ki je sestavni in bistveni del nekega tehničnega postopka ter nima nobenega neodvisnega gospodarskega pomena, njegov edini namen pa je omogočiti, da se delo prenese v omrežju med tretjimi osebami s pomočjo posrednika ali zakonito uporabi.

Privatno in drugo lastno reproduciranje

50. člen

(1) Ob upoštevanju 37. člena tega zakona je reproduciranje že objavljenega dela prosto, če je izvršeno v največ treh primerkih in če so izpolnjeni pogoji iz drugega ali tretjega odstavka tega člena.

(2) Fizična oseba lahko prosto reproducira delo

1. na papirju ali podobnem nosilcu z uporabo fotokopiranja ali druge fotografske tehnike s podobnimi učinki,
2. na katerem koli drugem nosilcu, če to stori za privatno uporabo, če primerki niso izročeni ali priobčeni v javnosti in če pri tem nima namena dosega neposredne ali posredne gospodarske koristi.

(3) Javni arhivi, javne knjižnice, muzeji ter izobraževalne in znanstvene ustanove lahko za lastne potrebe prosto reproducirajo delo na kateremkoli nosilcu, če to storijo iz lastnega primerka in če pri tem nimajo namena dosega neposredne ali posredne gospodarske koristi.

(4) Reproduciranje po prejšnjih odstavkih tega člena ni dovoljeno glede pisanih del v obsegu celotne knjige, grafičnih izdaj glasbenih del, elektronskih baz podatkov in računalniških programov ter v obliki izvedbe arhitekturnega objekta, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek je pod pogoji iz prvega odstavka tega člena prosto:

1. reproducirati pisano delo v obsegu celotne knjige, če je njena naklada izčrpana že najmanj dve leti;
2. reproducirati grafično izdajo glasbenega dela z ročnim prepisovanjem.

Citati

51. člen

(1) Navajanje odlomkov objavljenega dela ali posamičnih objavljenih del s področij fotografije, likovne umetnosti, arhitekture, uporabne umetnosti, industrijskega oblikovanja in kartografije je prosto, če je to potrebno z namenom ponazoritve, soočenja ali napotitve.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Nebistvena pritiklina

52. člen

Tista objavljena dela, ki so nebistvena pritiklina glede na siceršnjo namembnost nekega predmeta, so pri izkoriščanju tega predmeta v prosti uporabi.

Proste predelave

53. člen

Predelava objavljenega dela je prosta:

1. če gre za privatno ali drugo lastno predelavo, ki ni namenjena in ni dostopna javnosti;
2. če gre za predelavo v parodijo ali karikaturu, če to ne ustvari ali utegne ustvariti zmede glede izvora dela;
3. če gre za predelavo v zvezi z dovoljeno uporabo, ki jo zahteva namen te uporabe;
4. če gre za predelavo v zvezi z dovoljeno uporabo, pa je avtorjevo nasprotovanje predelavi v nasprotju z načelom vestnosti in poštenja.

Baze podatkov

53.a člen

(1) Upravičeni uporabnik objavljene baze podatkov ali njenega primerka lahko prosto reproducira ali predela to bazo, če je to potrebno zaradi dostopa do njene vsebine in običajne uporabe te vsebine. Kadar je uporabnik upravičen samo do dela baze podatkov, velja določba tega člena le za ta del.

(2) Pogodbena določila, ki so v nasprotju s tem členom, so nična.

Javna razstava ali prodaja umetniških del

54. člen

(1) Prireditelj javne razstave ali javne prodaje umetniških del lahko prosto uporabi ta dela v zvezi s tem dogodkom v obsegu, ki je potreben za njegovo promocijo, pod pogojem da tega ne stori z namenom doseganja gospodarske koristi.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Dela na splošno dostopnih krajih
55. člen

- (1) Dela, ki so trajno v parkih, na ulicah, na trgih ali na drugih splošno dostopnih krajih, so v prosti uporabi.
- (2) Uporaba iz prejšnjega odstavka se ne sme izvršiti v tridimenzionalni obliki ali za isti namen kot prvotno delo ali vršiti za doseganje gospodarske koristi.
- (3) V primerih iz prvega odstavka tega člena je treba navesti vir in avtorstvo dela, če je navedeno na uporabljenem delu.

Uradni postopki
56. člen

Uporaba dela je prosta, kadar je to nujno potrebno v posamičnih konkretnih primerih zaradi izvajanja nalog javne varnosti ali zagotovitve izvedbe katerih koli uradnih postopkov, kot so postopki v Državnem zboru Republike Slovenije ali v Državnem svetu Republike Slovenije, sodni, upravni in arbitražni postopki.

Preizkus naprav
57. člen

Obrati in trgovine, ki proizvajajo ali dajejo v promet fonograme ali videograme, naprave za njihovo reproduciranje ali javno priobčitev ter naprave za sprejem oddaj, lahko prosto reproducirajo in javno priobčujejo dela v obsegu, ki je potreben, da se preizkusi njihovo delovanje pri proizvodnji ali pri prodaji.

5. oddelek
ČASOVNE OMEJITVE AVTORSKE PRAVICE

Učinek preteka rokov
58. člen

S pretekom rokov trajanja avtorske pravice, ki so določeni v tem oddelku, avtorsko delo ni več avtorskopravno varovano.

Splošna določba
59. člen

Avtorska pravica traja za avtorjevega življenja in 70 let po njegovi smrti, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Soavtorji
60. člen

Kadar je delo ustvarilo več avtorjev, se rok trajanja iz prejšnjega člena računa od smrti soavtorja, ki je umrl zadnji.

Anonimna in psevdonimna dela
61. člen

- (1) Avtorska pravica na anonimnih in psevdonimnih delih traja 70 let po zakoniti objavi dela.
- (2) Če psevdonim ne dovoljuje nobenega dvoma o tem, kdo je avtor, ali če avtor med rokom iz prejšnjega odstavka odkrije svojo identiteto, velja rok iz 59. člena tega zakona.

Kolektivna dela
62. člen

Avtorska pravica na kolektivnih delih traja 70 let po zakoniti objavi dela.

Poseben rok za določena neobjavljena dela
63. člen

Kadar rok po tem zakonu ne teče od smrti avtorja ali avtorjev in delo ni bilo zakonito objavljeno v 70 letih od njegove stvaritve, preneha avtorska pravica z zadnje navedenim rokom.

Nadaljevana dela
64. člen

Kadar se po tem zakonu rok trajanja računa po dnevu zakonite objave dela in je delo objavljeno v zvezkih, delih, nadaljevanjih, izdajah ali nanizankah, se rok trajanja računa za vsako od teh sestavin posebej.

Zbirke
65. člen

(1) Nebistvene spremembe pri izbiri, uskladitvi ali razporeditvi vsebine zbirke ne podaljšajo trajanja avtorske pravice na zbirki.

(2) Nebistvene spremembe iz prejšnjega odstavka so dodatki, izbrisi ali predrugačenja pri izbiri ali razporeditvi vsebine zbirke, potrebni za nadaljevanje njenega poslovanja na način, kot ga je predvidel njen avtor.

Pravica skesanja
66. člen

Pravica skesanja traja, dokler živi avtor.

Začetek teka rokov
67. člen

Roki iz tega oddelka zakona začnejo teči prvega januarja tistega leta, ki sledi letu njihovega začetnega dogodka.

Tretje poglavje
AVTORSKA PRAVICA V PRAVNEM PROMETU

1. oddelek
SPLOŠNE DOLOČBE

Dedovanje avtorske pravice
68. člen

Avtorska pravica kot celota, razen pravice skesanja, je predmet dedovanja.

Neprenosljivost avtorske pravice kot celote
69. člen

Avtorska pravica kot celota ni prenosljiva.

Prenos posamičnih avtorskih pravic
70. člen

(1) Avtor ne more prenesti na druge osebe moralnih avtorskih pravic.

(2) Avtor lahko s pogodbo ali drugim pravnim poslom prenese na druge osebe posamične materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Izvršba
71. člen

(1) Na avtorsko pravico, na nedokončana dela in na neobjavljene izvornike ni mogoče seči s prisilno izvršbo.

(2) S prisilno izvršbo je mogoče seči samo na premoženjske koristi, ki izvirajo iz avtorske pravice.

Legitimacija
72. člen

Pravice, ki jih ta zakon priznava avtorju, vključno s pravico do uveljavljanja sodnega varstva, pripadajo drugemu imetniku avtorske pravice v obsegu, v katerem so z zakonom ali pravnim poslom prenesene nanj, če ni s tem zakonom drugače določeno.

2. oddelek SPLOŠNI DEL AVTORSKEGA POGODBENEGA PRAVA

Obseg prenosa 73. člen

Prenos posamičnih materialnih avtorskih pravic ali posamičnih drugih pravic avtorja je lahko vsebinsko, prostorsko ali časovno omejen.

Izključni in neizključni prenos 74. člen

- (1) Neizključni prenos upravičuje imetnika, da na dogovorjeni način uporablja delo poleg avtorja ali drugih imetnikov.
- (2) Izključni prenos upravičuje imetnika, da na dogovorjeni način uporablja delo ob izključitvi avtorja in vseh drugih oseb.
- (3) Neizključni prenos, ki ga je avtor sklenil pred sklenitvijo izključnega prenosa, učinkuje do imetnika izključnih pravic, če ni med avtorjem in imetnikom neizključnih pravic drugače dogovorjeno.

Domneve glede obsega prenosa 75. člen

- (1) Če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno se šteje, da je bil dogovorjen neizključni prenos, da velja samo za Republiko Slovenijo in da velja za čas, ki je običajen za to vrsto del.
- (2) Če ni določeno, katere posamične pravice ali kakšen obseg določene pravice se prenaša, se šteje, da so prenesene tiste pravice in v takem obsegu, kot je bistven za dosego namena pogodbe.

Pravilo ločenih prenosov 76. člen

- (1) Prenos posamične materialne avtorske pravice ali posamične druge pravice avtorja ne vpliva na prenos drugih pravic, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.
- (2) Pri prenosu pravice reproduciranja dela (23. člen) se ne prenese tudi pravica do njegove shranitve v elektronski obliki in pravica do njegovega tonskega ali vizualnega snemanja, če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno.
- (3) Pri prenosu pravice distribuiranja primerkov dela (24. člen) se ne prenese tudi pravica do njihovega uvoza, če ni z zakonom ali s pogodbo drugače določeno.
- (4) Pri prenosu pravice dajanja v najem (25. člen) fonogramov ali videogramov z avtorskim delom avtor obdrži pravico do primernega nadomestila za vsakokratno dajanje v najem. Tej pravici se avtor ne more odpovedati.

Domneve o skupnem prenosu 77. člen

- (1) Pri prenosu pravice reproduciranja dela (23. člen) se šteje, da je bila prenesena tudi pravica distribuiranja (24. člen) primerkov tega dela, razen do njihovega uvoza, če ni s pogodbo drugače določeno.
- (2) Pri prenosu pravice radiodifuznega oddajanja dela (30. člen) se šteje, da je bila na RTV organizacijo prenesena tudi pravica
  1. do posnetkov dela, če jih posname z lastnimi sredstvi in za lastne oddaje, če jih oddaja le enkrat in če jih najkasneje en mesec po oddajanju zbriše (efemerni posnetki); in
  2. do izročitve efemernih posnetkov javnemu arhivu, če imajo izredno dokumentarno vrednost. O tem mora RTV organizacija nemudoma obvestiti avtorja.

Nadaljnji prenos 78. člen

- (1) Imetnik, na katerega je bila prenesena materialna avtorska pravica ali druga pravica avtorja, ne more brez dovoljenja avtorja te pravice prenesti naprej na tretje osebe, če ni s pogodbo drugače določeno.
- (2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka ni potrebno, če je nadaljnji prenos pravice posledica statusnih sprememb imetnika, njegovega stečaja ali redne likvidacije.
- (3) Če je na podlagi zakona ali pogodbe nadaljnji prenos dopusten brez dovoljenja avtorja, odgovarjata prejšnji in novi imetnik solidarno za avtorjeve zahteve.

Ničnost
79. člen

Nično je določilo, s katerim avtor prenaša na drugo osebo:

1. avtorsko pravico kot celoto;
2. moralne avtorske pravice;
3. materialne avtorske pravice na vseh svojih prihodnjih delih;
4. materialne avtorske pravice za neznane oblike uporabe svojega dela.

Obličnost
80. člen

- (1) Pravni posli, s katerimi se prenašajo materialne avtorske pravice ali druge pravice avtorja ali dajejo dovoljenja, morajo biti v pisni obliki, če ni z zakonom drugače določeno.
- (2) Ob kršitvi prejšnjega odstavka se sporne ali nejasne določbe posla razlagajo v korist avtorja.

Avtorski honorar in nadomestilo
81. člen

- (1) Če avtorski honorar ali nadomestilo ni bilo določeno, se določi po običajnih plačilih za določeno vrsto del, po obsegu in trajanju uporabe ter glede na druge okoliščine primera.
- (2) Če se z uporabo avtorskega dela doseže dobiček, ki je očitno v nesorazmerju z dogovorjenim ali določenim honorarjem ali nadomestilom, lahko avtor zahteva spremembo pogodbe tako, da se mu določi pravičnejši delež pri dohodku.
- (3) Pravici iz prejšnjega odstavka se avtor ne more odpovedati.

Evidenca dohodka
82. člen

- (1) Če je honorar ali nadomestilo dogovorjeno ali določeno v odvisnosti od ustvarjenega dohodka pri uporabi dela, mora uporabnik dela voditi ustrezne knjige ali drugo evidenco, iz katere je mogoče ugotoviti, kakšen dohodek je bil ustvarjen.
- (2) Uporabnik dela mora omogočiti avtorju vpogled v evidenco iz prejšnjega odstavka in mu pošiljati ustrezna poročila o ustvarjenem dohodku, oboje v običajnih rokih in v potrebnem obsegu.

Preklic materialne avtorske pravice
83. člen

- (1) Avtor lahko prekliče materialno avtorsko pravico, če jo njen izključni imetnik izvršuje v nezadostni meri ali sploh ne in so zaradi tega avtorjevi upravičeni interesi znatno prizadeti. Avtor preklica ne more uveljaviti, če vzroki za neizvrševanje ali nezadostno izvrševanje pretežno izvirajo iz njegove sfere.
- (2) Preklica iz prejšnjega odstavka ni mogoče uveljaviti pred potekom dveh let od prenosa materialne avtorske pravice na delu. Pri prispevku za dnevni časopis znaša ta rok tri mesece, za drug periodični tisk pa eno leto.
- (3) Avtor lahko uveljavi preklic po tem členu samo, če ponudi imetniku primeren dodatni rok za zadostno izvrševanje pravice.
- (4) Z uveljavitvijo preklica materialna avtorska pravica imetnika ugasne.
- (5) Avtor se preklicu po tem členu ne more odpovedati.
- (6) Če to zahteva pravičnost, mora avtor povrniti imetniku primerno odškodnino.

Kolektivne avtorske pogodbe
84. člen

Organizacije avtorjev posameznih kategorij avtorskih del in uporabniki ali združenja uporabnikov teh del lahko v skladu s tem zakonom:

1. določijo splošne pogoje za uporabo avtorskih del;
2. sklenejo tarifne sporazume.

3. oddelek POSEBNI DEL AVTORSKEGA POGODBENEGA PRAVA

1. pododdelek ZALOŽNIŠKA POGODBA

Pojem 85. člen

(1) Z založniško pogodbo se avtor zaveže prenesti na založnika pravico reproduciranja svojega dela v obliki tiskanja in pravico distribuiranja primerkov dela, založnik pa se zaveže, da mu bo za to plačal honorar ter delo reproduciral in distribuiral.

(2) Založniška pogodba glede določenega dela lahko vsebuje tudi dogovor o klubski izdaji, žepni knjigi, periodični izdaji v nadaljevanjih, prenosu pravice prevajanja itd.

Pravice zastopnika 86. člen

Avtorjev zastopnik sme skleniti založniško pogodbo samo za tista dela, ki so izrecno navedena v njegovem pooblastilu.

Vsebina pogodbe 87. člen

(1) Založniška pogodba mora navajati zlasti vrsto prenosa pravic, obseg in trajanje prenosa pravic, območje veljavnosti pravic, rok za izdajo dela in avtorski honorar.

(2) Če je honorar dogovorjen v odstotku od maloprodajne cene prodanih primerkov dela, mora biti v založniški pogodbi določeno njihovo najmanjše število pri prvi izdaji. Ta določba ni potrebna, če pogodba določa najmanjši honorar, ki ga je dolžan založnik plačati ne glede na število prodanih primerkov.

(3) Če je honorar dogovorjen v pavšalnem znesku, mora biti v založniški pogodbi določena skupna naklada. Če ta ni določena in če ne izhaja iz namena pogodbe, splošnih pogojev ali običajev kaj drugega, lahko založnik reproducira in distribuira največ 500 primerkov dela.

Domneva izključnosti prenosa 88. člen

(1) Dokler velja založniška pogodba, avtor ne more prenesti pravice reproduciranja in pravice distribuiranja v istem jeziku drugim osebam, če ni s pogodbo drugače določeno.

(2) Pravico reproduciranja in distribuiranja časniških člankov lahko avtor prenese hkrati več uporabnikom, če ni s pogodbo drugače določeno.

Prednostna pravica založnik 89. člen

(1) Založnik, ki je pridobil pravico do izdaje dela v knjižni obliki, ima med enakimi ponudniki prednostno pravico do izdaje tega dela v elektronski obliki.

(2) Prednostna pravica založnika po prejšnjem odstavku traja tri leta od dogovorjenega roka za izdajo knjižnega dela. Založnik se mora pisno izjaviti o avtorjevi pisni ponudbi v 30 dneh od njenega prejema.

Izboljšave dela 90. člen

Če ni z založniško pogodbo drugače določeno, je založnik dolžan za nove izdaje avtorskega dela omogočiti avtorju, da dela izboljša ali spremeni; pogoj pa je, da to ne pomeni za založnika pretiranih stroškov in ne spreminja narave dela.

Uničenje dela zaradi višje sile
91. člen

- (1) Če je delo uničeno zaradi višje sile po izročitvi založniku, ima avtor pravico do honorarja, ki bi mu pripadal, če bi bilo delo izdano.
- (2) Če je zaradi višje sile uničena celotna pripravljena izdaja, preden je bila dana v promet, ima založnik pravico pripraviti novo izdajo, avtorju pa pripada honorar samo za uničeno izdajo.
- (3) Če je zaradi višje sile uničen del pripravljene izdaje, preden je bil dan v promet, ima založnik pravico, da brez plačila honorarja razmnoži samo toliko primerkov, kolikor jih je bilo uničenih.

Prenehanje pogodbe
92. člen

- (1) Založniška pogodba preneha:
1. če avtor umre pred dokončanjem avtorskega dela;
  2. če je izčrpana naklada vseh dogovorjenih izdaj;
  3. če je potekel rok trajanja pogodbe;
  4. v drugih primerih, določenih s pogodbo ali zakonom.
- (2) Avtor lahko odstopi od založniške pogodbe, če se založnik potem, ko je izčrpana ena izdaja, ne loti nove dogovorjene izdaje v treh letih od dneva, ko je avtor to zahteval, razen če ni s pogodbo drugače določeno.
- (3) Šteje se, da je po prejšnjih odstavkih izdaja izčrpana, če je število neprodanih primerkov manjše od 5% celotne izdaje, v vsakem primeru pa, če je manjše od 100 primerkov.
- (4) Če založnik ne izda dela v dogovorjenem roku, lahko avtor odstopi od pogodbe in zahteva odškodnino, poleg tega pa lahko obdrži prejeti honorar oziroma zahteva plačilo dogovorjenega honorarja.
- (5) Če rok za izdajo dela ni določen v pogodbi, je založnik dolžan delo izdati v primernem roku, najpozneje pa v enem letu od dneva izročitve dela.

Izjema od obličnosti
93. člen

Določbe tega zakona o pisni obliki avtorskih pogodb ne veljajo za pogodbo o objavi člankov, risb ali zapiskov v časnikih, revijah in drugem periodičnem tisku.

Uničenje primerkov
94. člen

- (1) Če namerava založnik v času treh let od dogovorjene izdaje dela, če v pogodbi ni določen daljši rok, neprodane primerke dela prodati kot papir za predelavo, jih je dolžan najprej ponuditi avtorju, da jih odkupi, in sicer po ceni, ki bi jo dobil, če bi jih prodal kot papir za predelavo.
- (2) Če avtor ne odkupi ponujenih primerkov dela ali jih odkupi deloma, lahko založnik preostale primerke dela proda kot papir za predelavo.

2. pododdelek
POGODBA O IZVEDBI

Pojem
95. člen

S pogodbo o izvedbi se avtor zaveže prenesti uporabniku pravico javnega recitiranja, javne izvedbe ali javne uprizoritve svojega dela, uporabnik pa se zaveže, da bo avtorju za to plačal honorar ter delo recitiral, izvedel ali uprizoril.

Vsebina pogodbe
96. člen

Pogodba o izvedbi mora navajati zlasti vrsto prenosa pravic, obseg in trajanje prenosa pravic, območje veljavnosti pravic, rok za izvedbo dela in avtorski honorar.

Obveznosti uporabnika

97. člen

Uporabnik je dolžan omogočiti avtorju ogled izvedbe dela, poskrbeti za primerne tehnične pogoje izvedbe ter avtorju poslati spored, druge tiskane publikacije in javne kritike izvedbe, če ni s pogodbo drugače določeno.

Odstop od pogodbe 98. člen

Če uporabnik ne izvede dela v dogovorjenem roku, lahko avtor odstopi od pogodbe in terja odškodnino, poleg tega pa lahko obdrži prejeti honorar oziroma zahteva plačilo dogovorjenega honorarja.

3. pododdelek POGODBA O NAROČILU AVTORSKEGA DELA

Naročeno avtorsko delo 99. člen

- (1) Z avtorsko pogodbo o naročilu dela se avtor zaveže ustvariti določeno delo in ga izročiti naročniku, naročnik pa se zaveže, da mu bo za to plačal honorar.
- (2) Naročnik lahko nadzoruje posel in daje navodila, če s tem ne posega v avtorjevo svobodo znanstvenega in umetniškega ustvarjanja.
- (3) Avtor obdrži avtorsko pravico na naročenem delu, razen pravice distribuiranja, če ni s tem zakonom ali s pogodbo drugače določeno.
- (4) Za avtorsko pogodbo o naročilu dela se uporabljajo določbe o podjemniški pogodbi, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Kolektivno avtorsko delo 100. člen

- (1) Kolektivno avtorsko delo je delo, ki je ustvarjeno na pobudo in v organizaciji fizične ali pravne osebe (naročnik), ob sodelovanju velikega števila soavtorjev in se objavi ter uporablja pod imenom naročnika (npr. enciklopedije, zborniki).
- (2) Za ustvaritev kolektivnega dela se sklene posebna pogodba. Če niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, je ta pogodba nična.
- (3) Šteje se, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorjev na kolektivnem delu izključno in neomejeno prenesene na naročnika, če ni s pogodbo drugače določeno.

4. pododdelek DELOVNO RAZMERJE

Avtorsko delo iz delovnega razmerja 101. člen

- (1) Kadar avtorsko delo ustvari delojemalec pri izpolnjevanju svojih obveznosti ali po navodilih delodajalca (avtorsko delo iz delovnega razmerja), se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na tem delu izključno prenesene na delodajalca za deset let od dokončanja dela, če ni s pogodbo drugače določeno.
- (2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka pripadejo pravice iz prejšnjega odstavka delojemalcu, s tem da delodajalec lahko zahteva njihov ponovni izključni prenos proti plačilu primernega nadomestila.

Posebne pravice 102. člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena

1. obdrži delojemalec izključno pravico, da uporablja avtorsko delo iz delovnega razmerja v okviru svojih zbranih del;
2. se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na bazi podatkov in kolektivnem delu izključno in neomejeno prenesene na delodajalca, če ni s pogodbo drugače določeno.

Četrto poglavje
POSEBNE DOLOČBE O AVTORSKIH DELIH

1. oddelek
AVDIOVIZUALNA DELA

Pojem
103. člen

Avdiovizualna dela po tem zakonu so kinematografski, televizijski, risani filmi, kratki glasbeni videofilmi, reklamni in dokumentarni filmi ter druga avdiovizualna dela, izražena v obliki zaporedja povezanih gibljivih slik, z zvokom ali brez, ne glede na vrsto nosilca, na katerem so vsebovana.

Pravica avdiovizualne priredbe
104. člen

- (1) Pravica avdiovizualne priredbe je izključna pravica, da se prvotno delo predela ali vključi v avdiovizualno delo.
- (2) S sklenitvijo pogodbe o avdiovizualni priredbi se šteje, da je avtor prvotnega dela izključno in neomejeno prenesel na filmskega producenta pravico predelave in vključitve prvotnega dela v avdiovizualno delo, svoje materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na tem avdiovizualnem delu, njegovem prevodu, njegovih avdiovizualnih predelavah ali na fotografijah, nastalih v zvezi s produkcijo avdiovizualnega dela, če ni s pogodbo drugače določeno.
- (3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka obdrži avtor prvotnega dela:
1. izključno pravico do nadaljnje predelave avdiovizualnega dela v kakšno drugo umetniško obliko;
  2. izključno pravico do nove avdiovizualne priredbe prvotnega dela, vendar po preteku desetih let od sklenitve pogodbe iz prejšnjega odstavka;
  3. pravico do primerne nadomestila od filmskega producenta za vsakokratno dajanje v najem videogramov avdiovizualnega dela.
- (4) Avtor prvotnega dela se ne more odpovedati pravicam iz prejšnjega odstavka.

Soavtorji avdiovizualnega dela
105. člen

- (1) Za soavtorje avdiovizualnega dela veljajo:
1. avtor priredbe,
  2. pisec scenarija,
  3. avtor dialogov,
  4. direktor fotografije,
  5. glavni režiser,
  6. skladatelj filmske glasbe, ki je posebej ustvarjena za uporabo v tem delu.
- (2) Pri avdiovizualnem delu, pri katerem je animacija bistven element, velja za soavtorja takega dela tudi glavni animator.

Avtorji prispevkov k avdiovizualnem delu
106. člen

Animator in skladatelj glasbe, ki ne veljata za soavtorja avdiovizualnega dela po prejšnjem členu, scenograf, kostumograf, slikar mask in montažer imajo avtorske pravice na svojih prispevkih k avdiovizualnem delu (avtorji prispevkov).

Pogodba o filmski produkciji
107. člen

- (1) Razmerja filmskega producenta do soavtorjev avdiovizualnega dela in avtorjev prispevkov ter razmerja med samimi avtorji se urejajo s pogodbo o filmski produkciji, ki se v skladu s tem zakonom sklene v pisni obliki.
- (2) S sklenitvijo pogodbe o filmski produkciji se šteje, da so soavtorji izključno in neomejeno prenesli na filmskega producenta vse svoje materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na avdiovizualnem delu, njegovem prevodu, njegovih avdiovizualnih predelavah ali pri tem delu nastalih fotografijah, če ni s pogodbo drugače določeno.

(3) S sklenitvijo pogodbe o filmski produkciji se šteje, da so avtorji prispevkov izključno in neomejeno prenesli na filmskega producenta pravico do uporabe svojih prispevkov za dokončanje avdiovizualnega dela.

(4) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov obdržijo:

1. soavtorji izključno pravico do nadaljnje predelave avdiovizualnega dela v kakšno drugo umetniško obliko;
2. avtorji prispevkov pravico, da svoje prispevke k avdiovizualnemu delu posebej uporabljajo, če niso s tem prizadete pravice filmskega producenta;
3. soavtorji pravico do primerne nadomestila od filmskega producenta za vsakokratno dajanje v najem videogramov avdiovizualnega dela.

(5) Soavtorji in avtorji prispevkov se ne morejo odpovedati pravicam iz prejšnjega odstavka.

Avtorski honorar

108. člen

(1) Soavtorjem avdiovizualnega dela pripada avtorski honorar ločeno za vsako preneseno materialno avtorsko pravico ali drugo pravico avtorja.

(2) Filmski producent mora najmanj enkrat letno pošiljati soavtorjem avdiovizualnega dela poročilo o ustvarjenem dohodku, in sicer ločeno za vsako dovoljeno vrsto uporabe dela.

Dokončanje avdiovizualnega dela

109. člen

(1) Avdiovizualno delo se šteje za dokončano, ko je v skladu s sporazumom med glavnim režiserjem in filmskim producentom končana prva standardna kopija dela, ki je predmet pogodbe.

(2) Matrica kopije iz prejšnjega odstavka se ne sme uničiti.

(3) Spremembe kopije avdiovizualnega dela iz prvega odstavka tega člena so možne le po predhodnem soglasju glavnega režiserja in filmskega producenta.

(4) Če kateri od soavtorjev ali avtorjev prispevkov noče končati svojega prispevka k avdiovizualnemu delu ali če zaradi višje sile tega ne more storiti, se ne more upreti, da že dani prispevek ne bi bil uporabljen za njegovo dokončanje. Tak avtor uživa za že dani prispevek ustrezne avtorske pravice.

Odstop od pogodbe

110. člen

(1) Če filmski producent ne konča avdiovizualnega dela v petih letih od sklenitve pogodbe o filmski produkciji ali če ne distribuira končanega avdiovizualnega dela v enem letu od njegovega dokončanja, lahko soavtorji odstopijo od pogodbe, razen če je bil dogovorjen kakšen drug rok.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka soavtorji in avtorji prispevkov obdržijo pravico do plačila honorarja.

2. oddelek

RAČUNALNIŠKI PROGRAMI

Pojem

111. člen

(1) Računalniški programi po tem zakonu so programi v vsaki izrazni obliki, vključno s pripravljanim gradivom za njihovo izdelavo.

(2) Ideje in načela, ki so osnova nekemu elementu računalniškega programa, vključno s tistimi, ki so osnova njegovim vmesnikom, ne uživajo varstva.

(3) Računalniški programi uživajo varstvo, če so individualna dela v tem smislu, da pomenijo lastno intelektualno stvaritev njihovega avtorja.

Delovno razmerje in avtorska pogodba

112. člen

Kadar računalniški program ustvari delojemalec pri izpolnjevanju svojih obveznosti ali po navodilih delodajalca, ali ga ustvari avtor po avtorski pogodbi o naročilu, se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na tem programu izključno in neomejeno prenesene na delodajalca ali naročnika, če ni s pogodbo drugače določeno.

Pravice avtorja
113. člen

(1) Če ni v 114. in 115. členu tega zakona drugače določeno, ima avtor računalniškega programa zlasti izključno pravico do:

1. reproduciranja sestavnih delov ali celotnega računalniškega programa, ne glede na to, ali je začasno ali trajno ter s katerim sredstvom in v kateri obliki. Če je za nalaganje, prikazovanje, izvajanje, prenašanje ali shranjevanje računalniškega programa potrebno njegovo reproduciranje, je za ta ravnanja potrebno dovoljenje avtorja;
2. prevoda, prilagoditve, priredbe ali kakšne drugačne predelave računalniškega programa ter reproduciranja rezultatov teh predelav, vendar brez poseganja v pravice tistega, ki je predelave opravil;
3. distribuiranja izvirnika računalniškega programa ali njegovih primerkov v katerikoli obliki, vključno z njegovim dajanjem v najem.

(2) Avtor lahko prenese pravice iz prejšnjega odstavka na tretje osebe tudi z licenčno pogodbo.

Vsebinske omejitve avtorjevih pravic
114. člen

(1) Če ni v pogodbi drugače določeno, lahko zakoniti pridobitelj računalniškega programa izvrši dejanja iz 1. in 2. točke prejšnjega člena, vključno z odpravo napak, brez dovoljenja avtorja, če je to potrebno zaradi uporabe računalniškega programa v skladu z njegovim namenom.

(2) Upravičeni uporabnik računalniškega programa lahko brez dovoljenja avtorja reproducira največ dva varnostna primerka programa, če je to potrebno zaradi njegove uporabe.

(3) Upravičeni uporabnik primerka računalniškega programa lahko brez dovoljenja avtorja opazuje, proučuje ali testira delovanje programa zato, da dožene ideje in načela, ki so osnova kateremukoli elementu programa, če to stori pri njegovem nalaganju, prikazovanju, izvajanju, prenašanju ali shranjevanju, do katerih je upravičen.

(4) Za računalniške programe ne veljajo določbe tega zakona o pravici skesanja (20. člen) ter o privatnem ali drugem lastnem reproduciranju (37. do 39. člen in 50. člen). Računalniških programov ni mogoče javno posojati (36. člen), če ni s pogodbo z avtorjem drugače določeno.

(5) Pogodbena določila, ki so v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom tega člena, so nična.

Dekompiliranje
115. člen

(1) Za reproduciranje kode ali prevod kodne oblike računalniškega programa v smislu 1. in 2. točke 113. člena tega zakona ni potrebno dovoljenje avtorja, če je to nujno potrebno za pridobitev informacij, potrebnih za doseganje interoperabilnosti neodvisno ustvarjenega računalniškega programa z drugimi programi ali s strojno opremo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da ta dejanja izvrši pridobitelj licence ali drugi upravičeni uporabnik ali v njihovem imenu za to pooblaščen oseba;
2. da informacije, potrebne za doseganje interoperabilnosti, niso bile predhodno brez nadaljnega dostopne osebam iz prejšnje točke; in
3. da so ta dejanja omejena zgolj na tiste dele prvotnega programa, ki so potrebni za doseganje interoperabilnosti.

(2) Prepovedano je, da bi se informacije, pridobljene z uporabo prejšnjega odstavka:

1. uporabile za drug namen kot za doseganje interoperabilnosti neodvisno ustvarjenega računalniškega programa;
2. odstopile tretjim osebam, razen kadar bi bilo to potrebno za doseganje interoperabilnosti neodvisno ustvarjenega računalniškega programa; ali
3. uporabile za razvijanje, proizvodnjo ali trženje drugega računalniškega programa, ki je v svojem izrazu bistveno podoben, ali uporabile za katerokoli drugo dejanje, s katerim se krši avtorska pravica.

(3) Določb tega člena ni mogoče razlagati v smeri, po kateri bi ga bilo dopustno uporabiti na način, ki bi v nerazumni meri prizadel avtorjeve zakonite interese ali bi bil v nasprotju z normalno uporabo računalniškega programa.

(4) Pogodbena določila, ki so v nasprotju s tem členom, so nična.

Posebno varstvo
116. člen

Za kršitev avtorske pravice na računalniškem programu se štejeta tudi naslednji dejanji osebe:

1. vsako distribuiranje primerka računalniškega programa, za katerega ve ali bi lahko domnevala, da je nedovoljeni primerek; ali
2. posest primerka računalniškega programa za gospodarske namene, za katerega ve ali bi lahko domnevala, da je nedovoljeni primerek.

Uporaba drugih pravnih ureditev
117. člen

Določbe tega oddelka ne posegajo na veljavnost drugih pravnih ureditev o računalniških programih, kot npr. predpisov o patentu, blagovni znamki, varstvu konkurence, poslovni tajnosti, varstvu polvodnikov in pogodbenih obveznostih.

Peto poglavje
SORODNE PRAVICE

1. oddelek
PRAVICE IZVAJALCEV

Pojem
118. člen

- (1) *Izvajalci pomenijo igralce, pevce, glasbenike, plesalce in druge osebe, ki igrajo, pojejo, podajajo, deklamirajo, nastopajo, interpretirajo ali drugače izvajajo avtorska ali folklorna dela.*
- (2) Za izvajalce po prejšnjem odstavku se štejejo tudi režiserji dramskih predstav, dirigenti orkestrov, vodje pevskih zborov, oblikovalci tona ter varietjski in cirkuški umetniki.

Zastopnik skupine izvajalcev
119. člen

- (1) Izvajalci, ki sodelujejo pri izvedbi v skupini, kot npr. člani orkestra, zbora, plesnega ali igrskega ansambla ali drugačne skupine, so dolžni pooblastiti enega izmed članov kot svojega zastopnika za dajanje dovoljenj, otrebnih za izvedbo.
- (2) Pooblastilo mora biti dano v pisni obliki in je veljavno, če je doseženo soglasje večine vseh izvajalcev, ki so člani ansambla.
- (3) Določbe prejšnjih dveh odstavkov ne veljajo za dirigente, soliste in režiserje dramskih predstav.

Moralne pravice izvajalcev
120. člen

- (1) Izključna pravica izvajalcev, da se pri objavi izvedbe navede njihovo ime ali kakšna druga njihova oznaka, pripada:
1. pri izvedbah individualnih izvajalcev - tem izvajalcem;
  2. pri izvedbah skupin izvajalcev - skupini kot celoti, umetniškim vodjem in solistom.
- (2) Izvajalci imajo izključno pravico, da se uprejo skazitvi in vsakemu drugemu posegu v njihovo izvedbo ali vsaki uporabi njihove izvedbe, če bi ta poseg ali ta uporaba lahko okrnila njihovo osebnost.

Materialne pravice izvajalcev
121. člen

Izvajalec ima izključno pravico:

1. snemanja svoje žive izvedbe;
2. reproduciranja fonogramov in videogramov s svojo izvedbo;
3. javnega prenašanja svoje žive izvedbe;
4. radiodifuznega oddajanja svoje žive izvedbe;
5. dajanja na voljo javnosti fonogramov in videogramov s svojo izvedbo;
6. distribuiranja fonogramov in videogramov s svojo izvedbo;
7. dajanja v najem fonogramov in videogramov s svojo izvedbo.

Pravica do nadomestila pri javni priobčitvi fonograma

122. člen

Izvajalec ima pravico do deleža na nadomestilu, ki ga prejme proizvajalec fonograma za javno priobčitev fonograma z njegovo izvedbo.

Pravica do nadomestila 123. člen

Izvajalec ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona.

Domneva prenosa 124. člen

(1) S sklenitvijo pogodbe o filmski produkciji se šteje, da je izvajalec izključno in neomejeno prenesel na filmskega producenta vse svoje materialne pravice na izvedbi, če ni s pogodbo drugače določeno.

(2) Za vsako materialno pravico, ki je bila prenesena po prejšnjem odstavku, ima izvajalec pravico do primernega nadomestila od filmskega producenta.

(3) Izvajalec se ne more odpovedati pravici iz prejšnjega odstavka.

Dokončanje avdiovizualnega dela 125. člen

Če kateri od izvajalcev noče končati svojega prispevka k avdiovizualnemu delu ali če zaradi višje sile tega ne more storiti, se ne more upreti, da že dani prispevek ne bi bil uporabljen za njegovo dokončanje. Tak izvajalec uživa za že dani prispevek ustrezne pravice.

Izvedba iz delovnega razmerja 126. člen

Razmerja glede izvedb, ki jih delojemalec ustvari pri izpolnjevanju svojih delovnih obveznosti ali po navodilih delodajalca (izvedba iz delovnega razmerja), ureja kolektivna ali druga pogodba.

Trajanje pravic 127. člen

Pravice izvajalca trajajo 50 let od datuma izvedbe. Če je bil v tem času posnetek izvedbe zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice izvajalca 50 let od tiste prve izdaje ali tiste prve priobčitve, ki se je pripetila najprej.

2. oddelek PRAVICE PROIZVAJALCEV FONOGRAMOV

Proizvajalec fonogramov 128. člen

(1) Proizvajalec fonogramov je fizična ali pravna oseba, ki prevzame pobudo in odgovornost za prvi posnetek zvokov neke izvedbe ali drugih zvokov, ali nadomestkov zvokov.

(2) Fonogram pomeni posnetek zvokov neke izvedbe ali drugih zvokov, ali nadomestka zvokov, razen če gre za posnetek, ki je vključen v avdiovizualno delo.

(3) Posnetek pomeni fiksiranje zvokov ali njihovih nadomestkov na nosilec, s katerega se ti lahko zaznajo, reproducirajo ali priobčujejo s pomočjo naprave.

Pravice proizvajalca fonogramov 129. člen

Proizvajalec fonogramov ima izključno pravico:

1. reproduciranja svojih fonogramov;
2. predelave svojih fonogramov;
3. distribuiranja svojih fonogramov;

4. dajanja v najem svojih fonogramov;
5. dajanja na voljo javnosti svojih fonogramov.

Pravica do nadomestila pri javni priobčitvi fonograma
130. člen

(1) Če se fonogram, ki je bil izdan za komercialne namene, ali njegov posnetek uporabi za radiodifuzno oddajanje ali kakšno drugo obliko javne priobčitve, je dolžan uporabnik vsakokrat plačati proizvajalcu fonogramov enkratno primerno nadomestilo.

(2) Polovico nadomestila iz prejšnjega odstavka mora proizvajalec fonogramov izplačati izvajalcem, katerih izvedbe so posnete na uporabljenem fonogramu, če niso s pogodbo med njimi določeni drugačni deleži.

(3) Za namen tega člena se fonogrami, ki so bili dani na voljo javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njih s kraja in v času, ki ju sami izberejo, štejejo kot fonogrami, ki so bili izdani v komercialne namene.

Pravica do nadomestila
131. člen

Proizvajalec fonogramov ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona.

Trajanje pravic
132. člen

Pravice proizvajalca fonogramov trajajo 50 let, odkar je bil posnetek narejen. Če je bil fonogram v tem času zakonito izdan, trajajo pravice 50 let od take prve izdaje. V primeru, da ni bilo take izdaje, pa je bil fonogram v tem času zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice 50 let od take prve priobčitve javnosti.

3. oddelek
PRAVICE FILMSKIH PRODUCENTOV

Filmski producent
133. člen

Filmski producent je fizična ali pravna oseba, ki v svojem imenu in za svoj ali tuj račun organizira in vodi ustvarjanje avdiovizualnega dela ali zaporedja gibljivih slik ter je odgovorna za njegovo dokončanje.

Pravice filmskega producenta
134. člen

Filmski producent ima izključno pravico:

1. reproduciranja svojih videogramov;
2. distribuiranja svojih videogramov;
3. dajanja v najem svojih videogramov;
4. javnega prikazovanja svojih videogramov;
5. dajanja na voljo javnosti svojih videogramov.

Pravica do nadomestila
135. člen

Filmski producent ima pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po drugem odstavku 37. člena tega zakona.

Trajanje pravic
136. člen

Pravice filmskega producenta trajajo 50 let, odkar je bil narejen posnetek. Če je bil v tem času videogram zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice filmskega producenta 50 let od tiste prve izdaje ali tiste prve priobčitve, ki se je pripetila najprej.

4. oddelek
PRAVICE RTV ORGANIZACIJ

Pravice RTV organizacij
137. člen

RTV organizacija ima izključno pravico:

1. radiodifuzne retransmisije svojih oddaj;
2. sekundarnega radiodifuznega oddajanja svojih oddaj, če se izvaja na krajih, ki so dostopni javnosti proti plačilu vstopnine;
3. snemanja svojih oddaj;
4. reproduciranja posnetkov svojih oddaj;
5. distribuiranja posnetkov svojih oddaj;
6. dajanja na voljo javnosti posnetkov svojih oddaj.

Trajanje pravic
138. člen

Pravice RTV organizacij trajajo 50 let od prvega radiodifuznega oddajanja.

5. oddelek
PRAVICE ZALOŽNIKOV

Pravica do nadomestila
139. člen

- (1) Založniki imajo pravico do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje po tretjem odstavku 37. člena tega zakona.
- (2) Pravica iz prejšnjega odstavka traja 50 let od zakonite izdaje dela.

Neobjavljena prosta dela
140. člen

- (1) Oseba, ki prvič zakonito izda ali priobči javnosti še neobjavljeno delo, na katerem so avtorske pravice že potekle, uživa varstvo, ki je enako materialnim avtorskim pravicam in drugim pravicam avtorja po tem zakonu.
- (2) Pravice iz prejšnjega odstavka trajajo 25 let od prve zakonite izdaje ali priobčitve javnosti dela.

Kritične ali znanstvene izdaje prostih del
141. člen

- (1) Oseba, ki pripravi izdajo dela, na katerem so avtorske pravice že potekle in je rezultat znanstvene dejavnosti ter se bistveno razlikuje od znanih izdaj tega dela, uživa varstvo, ki je enako materialnim avtorskim pravicam in drugim pravicam avtorja po tem zakonu.
- (2) Pravice iz prejšnjega odstavka trajajo 30 let od prve zakonite izdaje dela.

6. oddelek
PRAVICE IZDELOVALCEV PODATKOVNIH BAZ

Podatkovne baze
141.a člen

- (1) Podatkovna baza je zbirka neodvisnih del, podatkov ali drugega gradiva v kakršnikoli obliki, ki je sistematično ali metodično urejeno in posamično dostopno z elektronskimi ali drugimi sredstvi, pri čemer pridobitev, preveritev ali predstavitev njene vsebine zahteva kakovostno ali količinsko znatno naložbo.
- (2) Varstvo podatkovne baze ali njene vsebine po tem oddelku je neodvisno od njunega varstva z avtorsko pravico ali drugimi pravicami. Z uvrstitvijo gradiva v podatkovno bazo in z njegovo uporabo ne smejo biti prizadete pravice na tem gradivu.

Predmet varstva
141.b člen

(1) Predmet varstva po tem oddelku obsega:

1. celotno vsebino podatkovne baze,
2. vsak kakovostno ali količinsko znatni del vsebine podatkovne baze,
3. kakovostno ali količinsko neznatne dele vsebine podatkovne baze, kadar se ti uporabljajo ponovljeno in sistematično, pa je to v nasprotju z običajno uporabo te podatkovne baze ali v nerazumni meri prizadane zakonite interese njenega izdelovalca.

(2) Varstvo po tem oddelku ne velja za računalniške programe, uporabljene za izdelavo ali delovanje elektronskih podatkovnih baz.

Pravice izdelovalca podatkovnih baz
141.c člen

Izdelovalec podatkovnih baz ima izključno pravico:

1. reproduciranja svoje podatkovne baze;
2. distribuiranja primerkov svoje podatkovne baze;
3. dajanja v najem primerkov svoje podatkovne baze;
4. dajanja na voljo javnosti svoje podatkovne baze;
5. drugih oblik priobčitve javnosti svoje podatkovne baze.

Pravice in obveznosti upravičenih uporabnikov
141.d člen

(1) Upravičeni uporabnik objavljene podatkovne baze ali njenega primerka lahko prosto uporablja kakovostno ali količinsko neznatne dele njene vsebine za kakršenkoli namen. Kadar je uporabnik upravičen samo do dela podatkovne baze, velja določba tega člena le za ta del.

(2) Upravičeni uporabnik objavljene podatkovne baze ali njenega primerka ne sme izvrševati dejanj, ki so v nasprotju z običajno uporabo te podatkovne baze ali ki v nerazumni meri prizadanejo zakonite interese njenega izdelovalca.

(3) Upravičeni uporabnik objavljene podatkovne baze ali njenega primerka ne sme prizadeti avtorske ali sorodnih pravic na delih ali predmetih, ki so vsebovani v tej bazi.

(4) Pogodbena določila, ki so v nasprotju s tem členom, so nična.

Delovno razmerje in podjemniška pogodba
141.e člen

Kadar podatkovno bazo izdela delojemalec pri izpolnjevanju svojih obveznosti ali po navodilih delodajalca, ali jo izdela prevzemnik po podjemniški pogodbi, se šteje, da so izključne pravice na tej podatkovni bazi izključno in neomejeno prenesene na delodajalca ali naročnika, če ni s pogodbo drugače določeno.

Trajanje pravic
141.f člen

(1) Pravice izdelovalca podatkovnih baz trajajo 15 let, odkar je bila baza izdelana. Če je bila podatkovna baza v tem času zakonito objavljena, trajajo pravice 15 let od take prve objave.

(2) Vsaka kakovostno ali količinsko znatna sprememba vsebine podatkovne baze, ki ima za posledico kakovostno ali količinsko znatno novo naložbo, povzroči za tako nastalo podatkovno bazo tek novega varstvenega roka. Znatna sprememba vsebine vključuje tudi nabiranje postopnih dopolnitev, izbrisov ali sprememb baze.

Vsebinske omejitve izdelovalčevih pravic
141.g člen

(1) Upravičeni uporabnik objavljene podatkovne baze lahko prosto uporablja znaten del njene vsebine:

1. v primeru pouka, če so izpolnjeni pogoji iz 49. člena tega zakona;
2. v primeru privatne ali druge lastne uporabe neelektronske podatkovne baze, če so izpolnjeni pogoji iz 50. člena tega zakona.

(2) *Uporaba podatkovne baze je prosta, kadar je to nujno potrebno v posamičnih konkretnih primerih zaradi izvajanja nalog javne varnosti ali zagotovitve izvedbe katerih koli uradnih postopkov, kot so postopki v Državnem zboru Republike Slovenije ali v Državnem svetu Republike Slovenije, sodni, upravni in arbitražni postopki.*

Šesto poglavje **UPRAVLJANJE IN UVELJAVLJANJE PRAVIC**

1. oddelek SPLOŠNE DOLOČBE

Avtor in zastopnik
142. člen

Avtor lahko *upravlja* svoje avtorske pravice osebno ali po zastopniku.

Individualno in kolektivno uveljavljanje
143. člen

Avtorske pravice se *upravljajo* posamično (individualno), to je za vsako posamezno avtorsko delo posebej, ali skupinsko (kolektivno), to je za več avtorskih del več avtorjev hkrati, če ta zakon tako določa.

Vsebina upravljanja po zastopniku
144. člen

(1) *Upravljanje avtorskih pravic po zastopniku obsega:*

- 1. zastopanje avtorjev pri njihovih pravnih poslih in razmerjih z uporabniki oziroma naročniki njihovih del, vključno s pobiranjem avtorskih honorarjev ali drugih nadomestil;*
- 2. zastopanje avtorjev v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi zaradi varstva njihovih avtorskih pravic.*

(2) *Kadar avtor uveljavlja svoje pravice pred sodišči ali drugimi državnimi organi po zastopniku, ki je fizična ali pravna oseba, je tak zastopnik upravičen do plačila za svoje delo in do povračila stroškov v zvezi z opravljenim delom po zastopniški tarifi, če izpolnjuje pogoje za zastopanje pred sodišči ali drugimi državnimi organi oziroma če te pogoje izpolnjuje pooblaščen delavec pravne osebe, ki je zastopnik. Zastopniško tarifo sprejme zastopnik ali združenje zastopnikov v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.*

Sorodne pravice
145. člen

Določbe tega poglavja, ki se nanašajo na avtorsko pravico, se smiselno uporabljajo za sorodne pravice.

2. oddelek KOLEKTIVNO UPRAVLJANJE

Dejavnost kolektivnih organizacij
146. člen

(1) *Kolektivne organizacije so pravne osebe, ki na podlagi dovoljenja pristojnega organa nepridobitno in kot edino dejavnost, na podlagi pooblastila avtorja oziroma tega zakona v svojem imenu in za račun avtorjev:*

- 1. dovoljujejo uporabo del iz repertoarja varovanih del pod podobnimi pogoji za podobne vrste uporabe;*
- 2. obveščajo uporabnike o višini nadomestil, ki jih predlagajo, in sklepajo z njimi sporazume o pogojih uporabe varovanih del;*
- 3. objavljajo tarife za plačilo nadomestil;*
- 4. sklepajo sporazume s tujimi kolektivnimi organizacijami;*
- 5. nadzorujejo uporabo del iz repertoarja;*
- 6. izterjujejo plačila nadomestil in avtorskih honorarjev;*
- 7. delijo zbrana sredstva imetnikom pravic v skladu z vnaprej določenimi pravili delitve ter*

8. uveljavljajo varstvo avtorskih pravic pred sodišči in drugimi državnimi organi, vendar morajo o tako uveljavljenih pravicah predložiti avtorju račun.

(2) Kolektivna organizacija lahko administrativno-tehnične posle v zvezi s kolektivnim upravljanjem avtorskih pravic s pogodbo zaupa drugi kolektivni organizaciji ali gospodarski družbi.

Obvezno kolektivno upravljanje 147. člen

Kolektivno upravljanje avtorskih pravic je dopustno glede že objavljenih avtorskih del in je obvezno v naslednjih primerih:

1. priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del (male pravice);
2. odplačna odsvojitve izvornih likovnih del (sledna pravica);
3. reproduciranje avtorskih del za privatno ali lastno uporabo ter njihovo fotokopiranje prek obsega iz 50. člena tega zakona;
4. kabelska retransmisija avtorskih del, razen pri lastnih oddajanjih RTV organizacij, ne glede na to, ali gre za njihove lastne pravice ali pa so te nanje prenesli drugi imetniki pravic.

Vloga za izdajo dovoljenja 148. člen

Pristojni organ izda dovoljenje iz 146. člena tega zakona na podlagi pisne vloge zainteresirane pravne osebe. Vloga mora imeti naslednje priloge:

1. statut, ki določa organe in njihova pooblastila za izvajanje nalog kolektivne organizacije iz 146. člena tega zakona;
2. navedbo oseb, ki so pooblaščenec zastopati kolektivno organizacijo;
3. izjavo o številu oseb, ki so pooblastile kolektivno organizacijo za upravljanje avtorskih pravic na njihovih delih, združenih v repertoar;
4. oceno gospodarskega pomena teh pravic za učinkovitost upravljanja.

Razlogi za zavrnitev 149. člen

(1) Pristojni organ ne izda dovoljenja, če:

1. statut kolektivne organizacije ni v skladu z določbami tega zakona ali
2. materialna podlaga kolektivne organizacije ne zagotavlja napovedane učinkovitosti upravljanja avtorskih pravic.

(2) Pri ugotavljanju materialne podlage kolektivne organizacije iz 2. točke prejšnjega odstavka se upošteva zlasti število avtorjev, ki so pooblastili kolektivno organizacijo za upravljanje njihovih pravic, skupno število njihovih del, obseg uporabe del oziroma možno število uporabnikov, način in sredstva, s katerimi namerava kolektivna organizacija opravljati svojo dejavnost, sposobnost upravljanja pravic tujih imetnikov ter ocena o pričakovanih zbranih nadomestilih in stroških poslovanja.

Izdaja dovoljenja 150. člen

(1) V postopku izdaje dovoljenja se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Zoper odločbo ali sklep pristojnega organa ni dovoljena pritožba, možna pa je tožba v upravnem sporu, o kateri odloča upravno sodišče na svojem sedežu.

(2) Obvestilo o pravnomočni odločbi o dovoljenju se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pogodba z avtorjem 151. člen

(1) Kolektivna organizacija lahko upravlja avtorske pravice na podlagi pogodbe z avtorjem. Ta vsebuje zlasti avtorjevo pooblastilo za upravljanje njegovih pravic, vrsto del in pravic, ki jih upravlja za avtorja, ter trajanje pogodbe, ki ne sme presegati pet let. Po preteku tega roka se pogodba lahko podaljšuje za nadaljnja petletna obdobja.

(2) *Dokler je kolektivno upravljanje avtorskih pravic po zakonu ali nalogu avtorja preneseno na kolektivno organizacijo, avtor ne more osebno upravljati teh pravic.*

(3) *Pravice iz 147. člena tega zakona lahko pristojna kolektivna organizacija upravlja brez pogodbe z avtorjem.*

(4) *Avtorske pravice iz 1. točke 147. člena zakona se izjemoma lahko upravljajo individualno, če je na vseh delih, ki so bila izvajana na določeni prireditvi, glavni izvajalec hkrati tudi imetnik teh avtorskih pravic.*

Dolžnost sprejema pravic v kolektivno upravljanje 152. člen

Kolektivna organizacija ne sme odkloniti upravljanja avtorskih pravic s področja svoje dejavnosti, če to zahteva avtor, ki je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali ima stalno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji.

Pravila o delitvi prihodka 153. člen

(1) *Kolektivna organizacija mora prihodek iz svoje dejavnosti nameniti za avtorske honorarje članov in za pokrivanje stroškov poslovanja, v skladu z letnim načrtom, ki ga sprejme skupščina kolektivne organizacije.*

(2) *Kolektivna organizacija mora sredstva za avtorske honorarje deliti v skladu s pravili o delitvi.*

(3) *Načela delitve so določena v statutu kolektivne organizacije in morajo izključevati vsako arbitrarnost.*

Poseben primer delitve 154. člen

(1) *Nadomestilo, zbrano na podlagi drugega odstavka 37. člena tega zakona, se deli avtorjem v obsegu 40%, izvajalcem v obsegu 30% ter proizvajalcem fonogramov oziroma filmskim producentom v obsegu 30%.*

(2) *Nadomestilo, zbrano na podlagi tretjega odstavka 37. člena tega zakona, se deli avtorjem v obsegu 50% ter založnikom v obsegu 50%.*

Dolžnost obveščanja 155. člen

Kolektivna organizacija je dolžna na pisno zahtevo vsakogar dati podatke, ali upravlja pravice nekega avtorja na določenih delih in pod kakšnimi pogoji.

Skupni sporazumi 156. člen

(1) *Kolektivne organizacije sklepajo z reprezentativnimi združenji uporabnikov, ki v skladu z zakonom uporabljajo varovana dela iz repertoarja kolektivnih organizacij, skupne sporazume predvsem o pogojih in načinih uporabe teh del ter višini nadomestil za njihovo uporabo.*

(2) *Reprezentativna so tista združenja, ki predstavljajo večino uporabnikov na področju dejavnosti, dela dejavnosti ali skupin dejavnosti.*

(3) *Podlaga za izračun višine nadomestila je denarno ocenjena korist, ki jo pridobi uporabnik iz dejavnosti, v kateri so uporabljena varovana dela iz repertoarja kolektivne organizacije.*

(4) *Pri določanju višine nadomestila se upošteva pomen varovanega dela za dejavnost uporabnika.*

(5) *Za oceno denarne koristi se praviloma uporablja ustrezen del prihodka ali stroškov uporabnika pravic, upoštevajoč sporazumno dogovorjene kriterije. Če se korist ne izraža v prihodku, lahko kolektivna organizacija in reprezentativno združenje uporabnikov določita druge kriterije.*

Tarifa 157. člen

(1) *Kolektivna organizacija sprejme tarife za uporabo avtorskih del.*

(2) *Kolikor so sklenjeni sporazumi iz 156. člena, velja tam dogovorjeno nadomestilo kot tarifa.*

(3) *Kolektivne organizacije tarife iz prejšnjega odstavka objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.*

(4) Do podpisa sporazuma kolektivne organizacije lahko zahtevajo nadomestila, ki jih same določijo ob upoštevanju kriterijev iz tretjega, četrtega in petega odstavka prejšnjega člena. Zahteva mora biti obrazložena.

Dolžnost sklepanja pogodb
158. člen

(1) Uporabnik del iz repertoarja kolektivne organizacije lahko kadar koli zahteva sklenitev pogodbe o neizključnem prenosu pravic za uporabo teh del v skladu z veljavno tarifo. Kolektivne organizacije lahko zavrnejo tako zahtevo, če imajo za to objektivni razlog, kot je na primer večkratno neplačevanje nadomestila s strani uporabnika.

(2) Če pogodba o neizključnem prenosu pravic za uporabo varovanih del ni sklenjena, se šteje, da je ustrezna pravica prenesena, če uporabnik položi na račun kolektivne organizacije ali pri sodišču oziroma notarju znesek, ki ga po tarifi zaračunava kolektivna organizacija.

Dolžnost uporabnikov do obveščanja
159. člen

(1) Prireditelji kulturnoumetniških in zabavnih prireditev ter drugi uporabniki varovanih del so v primerih, ko je to potrebno po tem zakonu, dolžni predhodno pridobiti pravice za javno priobčitev varovanih del, v 15 dneh po priobčitvi pa poslati pristojni kolektivni organizaciji sporede vseh uporabljenih del.

(2) Na zahtevo avtorja ali kolektivne organizacije pristojni organ za notranje zadeve prepove prireditev oziroma uporabo varovanega dela, če prireditelj ni predhodno pridobil pravic iz prejšnjega odstavka.

(3) RTV organizacije so dolžne enkrat mesečno predložiti pristojni kolektivni organizaciji sporede oddajanih varovanih del.

(4) Uporabniki varovanih del, ki ta dela uporabljajo na podlagi tega zakona brez neizključnega prenosa ustrezne pravice, so dolžni enkrat mesečno predložiti pristojni kolektivni organizaciji podatke o njihovi uporabi.

(5) Lastnik izvirkov likovnih del, organizator dražbe ali drug posrednik je dolžan predložiti pristojni kolektivni organizaciji podatke o odsvojenih izvirkov, prodajalcu in maloprodajni ceni odsvojenih izvirkov v 30 dneh po opravljeni odsvojitvi.

Nadzor članov
160. člen

(1) Vsak član kolektivne organizacije lahko zahteva, da v roku, določenem v statutu, dobi na vpogled letno finančno poročilo in poročilo njenega nadzornega odbora.

(2) Najmanj deset rednih članov lahko zahteva, da eden ali več neodvisnih izvedencev pregleda poslovanje kolektivne organizacije.

Letno poročilo in revizija
161. člen

(1) Kolektivna organizacija mora za vsako poslovno leto v roku treh mesecev po njegovem zaključku sprejeti oziroma pridobiti:

1. letna poročila organov upravljanja in nadzora o zbranih avtorskih honorarjih in nadomestilih, njihovi delitvi, poslovanju kolektivne organizacije, izvajanju sporazumov iz 156. člena tega zakona ter sporazumov s tujimi kolektivnimi organizacijami;

2. poročilo revizijske gospodarske družbe o opravljenem revidiranju računovodskih izkazov ter poslovanju kolektivne organizacije za poslovno leto, skupaj z mnenjem pooblaščenega revizorja o pravilnosti in skladnosti poslovanja kolektivne organizacije z zakoni in drugimi predpisi;

3. mnenje organov upravljanja in nadzora o poročilu in mnenju iz prejšnje točke;

4. ukrepe, če je pooblaščen revizor ugotovil nepravilnosti v njenem poslovanju;

5. predlog finančnega načrta kolektivne organizacije za naslednje leto, ki vključuje plan stroškov njenega poslovanja.

(2) Določbe tega člena ne vplivajo na obveznosti kolektivne organizacije, ki jih ima glede finančnih poročil in revidiranja po drugih predpisih.

Nadzor pristojnega organa
162. člen

- (1) Pristojni organ nadzoruje, ali kolektivna organizacije izvajajo naloge v skladu s tem zakonom.
- (2) Pristojni organ preklicuje izdano dovoljenje, če nastopijo okoliščine, ki bi bile razlog za zavrnitev izdaje dovoljenja, ali če kolektivna organizacija huje ali večkrat krši določbe tega zakona. V tem primeru pristojni organ kolektivno organizacijo najprej pisno opozori in ji določi rok najmanj 30 dni za odpravo ugotovljenih kršitev. Preklic dovoljenja začne veljati 30. dan po objavi obvestila o preklicu dovoljenja v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (3) Pristojni organ lahko od kolektivne organizacije kadar koli zahteva poročila o poslovnih zadevah kakor tudi vpogled v poslovne knjige in druge poslovne dokumente v potrebnem obsegu na podlagi obrazložene in natančne pisne zahteve za pregled predmeta, določenega v zahtevi.
- (4) Kolektivna organizacija je dolžna obveščati pristojni organ o vsaki spremembi oseb, ki so po zakonu in statutu pooblaščenih zastopati organizacijo.
- (5) Kolektivna organizacija mora posredovati pristojni organu predvsem:
  1. spremembe statuta,
  2. skupne sporazume z združenji uporabnikov,
  3. tarife in njihove spremembe,
  4. sporazume s tujimi kolektivnimi organizacijami,
  5. sklepe skupščine kolektivne organizacije,
  6. letna poročila in poročilo revizijske gospodarske družbe o opravljeni reviziji poslovanja kolektivne organizacije.

Mediacija
163. člen

- (1) Kolektivna organizacija in reprezentativna združenja uporabnikov lahko na podlagi sporazuma o mediaciji predlagajo posredovanje mediatorja:
  1. glede sklenitve skupnega sporazuma;
  2. glede sklenitve sporazuma o kabelski retransmisiji radiodifuzno oddajanih del;
  3. po drugem odstavku 166.c člena tega zakona.
- (2) Mediator je neodvisen, nepristranski in ni vezan na nobena navodila.
- (3) Mediator stori vse, kar je potrebno, da se stranke pogajajo v dobri veri in da pogajanj ne ovirajo brez utemeljenega razloga.
- (4) Mediator lahko strankam predlaga rešitev spora. Šteje se, da je predlog mediatorja sprejet, če stranki v roku treh mesecev od vročitve predloga skleneta skupni sporazum oziroma sporazum o kabelski retransmisiji.
- (5) V postopku mediacije je zagotovljena tajnost.
- (6) Stranki skupaj izbereta mediatorja s seznama mediatorjev, ki jih določi Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za gospodarstvo.
- (7) Pristojni organ zagotavlja mediatorju administrativno pomoč.
- (8) Za opravljeno mediacijo mediatorju stranke plačajo nagrado.
- (9) Vlada Republike Slovenije z uredbo natančneje predpiše postopek mediacije, stopnjo in vrsto izobrazbe ter druge pogoje, ki jih mora izpolnjevati mediator.

Sedmo poglavje
VARSTVO PRAVIC

1. oddelek
SPLOŠNE DOLOČBE

Upravičenci
164. člen

- (1) Tisti, čigar pravice iz tega zakona so bile kršene (upravičenec), lahko zahteva zoper kršilca (kršilce) varstvo pravic in povrnitev škode po pravilih o povzročitvi škode, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Enako varstvo lahko zahteva upravičenec, kadar grozi dejanska nevarnost, da bodo kršene pravice po tem zakonu.

Solidarnost upravičencev in kršilcev
165. člen

(1) Kadar je več upravičencev neke pravice iz tega zakona, lahko vsak izmed njih zahteva varstvo celotne pravice.

(2) Kadar je več kršilcev neke pravice iz tega zakona, je vsak izmed njih zavezan za celotno kršitev.

Varstvo podatkov za upravljanje pravic
166. člen

(1) Šteje se, da je neka oseba kršila izključne pravice po tem zakonu, kadar nedovoljeno stori katero od naslednjih dejanj, s katerimi povzroči, omogoči, olajša ali prikrije kršitev pravic iz tega zakona:

1. odstranitev ali sprememba kateregakoli elektronskega podatka za upravljanje pravic;
2. reproduciranje, distribuiranje, uvoz zaradi distribuiranja, dajanje v najem ali priobčitev javnosti avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, glede katerega je bil elektronski podatek za upravljanje pravic nedovoljeno odstranjen ali spremenjen.

(2) Podatki za upravljanje pravic iz prejšnjega odstavka pomenijo podatke, ki jih navedejo imetniki pravic o identifikaciji predmeta pravic, avtorju, imetniku pravic, pogojih uporabe ter njim ustrezne številke ali kode, če so navedeni na primerku avtorskega dela oziroma predmeta sorodnih pravic ali se pojavljajo v zvezi z njegovo priobčitvijo javnosti.

Tehnični ukrepi
166.a člen

(1) Šteje se, da je neka oseba kršila izključne pravice po tem zakonu, kadar se izogne dejanskim tehničnim ukrepom za varstvo avtorskih del ali predmetov sorodnih pravic.

(2) Šteje se, da je neka oseba kršila izključne pravice po tem zakonu, kadar proizvede, uvozi, distribuira, proda, da v najem, oglašuje za prodajo ali najem ali poseduje za gospodarske namene tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program ali opravi storitve, ki:

1. se promovirajo, oglašujejo ali tržijo z namenom izoginitve dejanskim tehničnim ukrepom ali
2. imajo majhen gospodarski pomen ali uporabo za druge namene, kot za izoginitve dejanskim tehničnim ukrepom ali
3. so načrtovani, proizvedeni, prirejeni ali izvajani predvsem z namenom omogočanja ali olajšanja izoginitve dejanskim tehničnim ukrepom.

(3) »Tehnični ukrepi« po tem členu pomenijo vsako tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program, ki je ob običajnem delovanju namenjen preprečevanju ali oviranju dejanj, ki jih imetnik pravic iz tega zakona ni dovolil. Ti ukrepi se štejejo za »dejanske«, kadar uporabo varovanega dela nadzorujejo imetniki pravic po tem zakonu z nadzorom dostopa ali zaščitnim postopkom, kot so kodiranje, popačenje ali drugo spreminjanje varovanega dela, ali z mehanizmom za nadzor razmnoževanja, ki zagotavlja, da bo namen varstva dosežen.

(4) Ta člen se smiselno uporablja tudi za tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program, s katerim se odstranijo ali spremenijo elektronski podatki za upravljanje pravic (166. člen).

(5) Dejanja iz prejšnjih odstavkov ne pomenijo kršitve, če se izvršijo pri posamičnih konkretnih primerih izvajanja nalog javne varnosti ali zaradi zagotovitve pravilne izvedbe katerih koli uradnih postopkov, kot so postopki v Državnem zboru Republike Slovenije ali v Državnem svetu Republike Slovenije, sodni, upravni in arbitražni postopki.

Dolžnost označevanja
166.b člen

Imetnik pravic ali uvoznik mora jasno in vidno označiti na vsakem primerku avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, izdelanem ali uvoženem za gospodarske namene, uporabo tehničnih ukrepov po tem zakonu in navesti:

1. podatke o tehničnem ukrepu in njegovih učinkih in
2. svojo firmo in kontaktni naslov za zagotovitev učinkovite izvedbe prvega odstavka 166.c člena tega zakona.

Uveljavljanje vsebinskih omejitev pravic
166.c člen

(1) Če imetnik pravic uporablja tehnične ukrepe po tem zakonu, mora osebam, ki imajo zakonit dostop do primerka avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, na njihovo zahtevo v najkrajšem možnem času s spremembo tehničnega ukrepa ali z drugimi sredstvi omogočiti uveljavitev vsebinskih omejitev pravic iz tretjega odstavka tega člena.

(2) Če imetnik pravic ne zagotovi sredstev iz prejšnjega odstavka, lahko osebe, ki uveljavljajo vsebinske omejitve pravic, zahtevajo posredovanje mediatorja.

(3) Ob upoštevanju pogojev iz tega zakona, vključno z morebitnim plačilom nadomestila, se lahko po prvem odstavku tega člena vsebinske omejitve pravic uveljavijo v naslednjih primerih:

1. uporaba v korist invalidnih oseb (47.a člen);
2. uporaba za namene pouka (49. člen);
3. privatno in drugo lastno reproduciranje (50. člen);
4. uradni postopki (56. člen);
5. efemerni posnetki RTV organizacij (drugi odstavek 77. člena).

(4) Prvi, drugi in tretji odstavek tega člena ne veljajo glede tehničnih ukrepov, ki so uporabljeni:

1. za izpolnitev obveznosti imetnika pravic po prvem odstavku tega člena, vključno z izvajanjem ustreznih pogodb, sklenjenih za ta namen,
2. za varovana dela, ki se na podlagi ustrezne pogodbe uporabljajo v smislu 32.a člena tega zakona.

2. oddelek
SODNO VARSTVO

Zahtevki
167. člen

(1) Ob kršitvi izključnih pravic iz tega zakona lahko upravičenec zahteva:

1. da se kršilcu prepovedo priprave za kršitve, samo kršenje in bodoče kršitve (prepovedna ali opustitvena tožba);
2. da kršilec odstrani stanje, ki je nastalo s kršitvijo (odstranitvena tožba);
3. da se uničijo ali predrugačijo protipravni primerki in embalaža dela, izvedbe ali drugih predmetov varstva po tem zakonu;
4. da se uničijo ali predrugačijo matrice, negativni, plošče, kalupi ali druga sredstva, s katerimi je bila storjena kršitev;
5. da se uničijo ali predrugačijo naprave, ki so edino ali pretežno namenjene za kršitev pravic po tem zakonu in so v lasti kršilca;
6. da se sodba objavi na stroške kršilca v javnih glasilih v obsegu in na način, ki ga določi sodišče.

(2) Določbe 2. in 3. točke prejšnjega odstavka ne veljajo za arhitekturne objekte, razen če je uničenje ali predrugačenje objekta glede na okoliščine primera opravičljivo.

(3) Namesto zahtevkov iz 3. ali 4. točke prvega odstavka tega člena lahko upravičenec zahteva, da mu kršilec ali lastnik prepusti primerke ali sredstva iz teh točk za plačilo proizvodnih stroškov.

Civilna kazen
168. člen

(1) Če je bila materialna avtorska pravica ali druga pravica avtorja iz tega zakona kršena namerno ali iz hude malomarnosti, lahko upravičenec zahteva plačilo dogovorjenega ali običajnega honorarja ali nadomestila za tovrstno uporabo, povečanega do 200%, ne glede na to, ali je zaradi kršitve pretrpel kakšno premoženjsko škodo ali ne.

(2) Pri odločanju o zahtevku za plačilo civilne kazni in odmeri njene višine sodišče upošteva vse okoliščine primera, zlasti pa stopnjo krivde kršilca, velikost dogovorjenega ali običajnega honorarja ali nadomestila ter preventivni namen civilne kazni.

(3) Če je premoženjska škoda večja od civilne kazni, ima upravičenec pravico zahtevati razliko do popolne odškodnine.

Denarno zadoščenje za nepremoženjsko škodo
169. člen

Neodvisno od povračila premoženjske škode, pa tudi če premoženjske škode ni, lahko sodišče prisodi avtorju ali izvajalcu pravično denarno odškodnino za pretrpljene duševne bolečine zaradi kršitve njegovih moralnih pravic, če spozna, da okoliščine primera, zlasti pa stopnja bolečin in njihovo trajanje, to opravičujejo.

Začasne odredbe 170. člen

- (1) Če upravičenec izkaže za verjetno, da je njegova izključna pravica iz tega zakona kršena, lahko sodišče na njegov predlog izda začasno odredbo v zavarovanje nedenarnih zahtevkov po tem zakonu, zlasti pa:
1. da se zasežejo, izključijo iz prometa in shranijo primerki, sredstva, naprave in z njimi povezane listine;
  2. da se prepovejo grozeče kršitve ali nadaljevanje že začelih kršitev;
  3. da se izvršijo drugi podobni ukrepi.
- (2) Če obstaja utemeljena bojazen, da zavarovanja iz prejšnjega odstavka kasneje ne bo mogoče izvesti, lahko sodišče izda in izvrši odredbe iz prejšnjega odstavka brez poprejšnjega obvestila in zaslišanja nasprotnika.
- (3) Postopek z začasnimi odredbami je nujen.
- (4) Za postopek za izdajo začasne odredbe se uporabljajo določbe zakona o izvršilnem postopku, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Zavarovanje dokazov 171. člen

- (1) Če upravičenec izkaže za verjetno, da je njegova izključna pravica iz tega zakona kršena in da obstaja utemeljena bojazen, da bodo dokazi o tej kršitvi uničeni ali jih kasneje ne bo mogoče izvesti, lahko sodišče na njegov predlog izvede te dokaze brez poprejšnjega obvestila in zaslišanja nasprotnika.
- (2) Izvedba dokazov po prejšnjem odstavku lahko obsega ogled (prostorov, poslovne dokumentacije, inventarja, baz podatkov, računalniških pomnilnih enot ali drugih stvari itd.), pregled in izročitev listin, zaslihanje prič, določitev in zaslihanje izvedencev.
- (3) Sklep, s katerim je bilo ugodeno predlogu za zavarovanje dokazov, se skupaj s predlogom vroči nasprotniku ob samem izvajanju dokazov, če to ni mogoče, pa takoj, ko je mogoče. Zoper ta sklep ni pritožbe.
- (4) Postopek za zavarovanje dokazov je nujen.
- (5) Za postopek za zavarovanje dokazov se uporabljajo določbe zakona o pravdnem postopku, če ni s tem zakonom drugače določeno.

3. oddelek UKREPI ZA ZAGOTOVITEV VARSTVA

Dolžnost obveščanja 172. člen

- (1) Upravičenec lahko zahteva od oseb, ki imajo kakršnokoli zvezo s kršitvijo pravic po tem zakonu (proizvajalec, tiskar, uvoznik, dobavitelj ali posestnik primerkov ali sredstev, s katerimi je bila kršena pravica), da mu nemudoma sporoči podatke in predloži listine v zvezi s kršitvijo.
- (2) Obveznost iz prejšnjega odstavka ne velja, če so izpolnjeni pogoji, pri katerih lahko priča v pravdnem postopku odreče pričanje ali odgovor na posamezna vprašanja.
- (3) Če osebe iz prvega odstavka tega člena ne sporočijo podatkov ali predložijo listin, s katerimi razpolagajo, odgovarjajo odškodninsko za škodo, ki nastane zaradi take opustitve.

Carinski ukrepi* 173. člen

*Na podlagi Zakona o carinskih ukrepih pri kršitvah pravic intelektualne lastnine, ZCUKPIL, Uradni list RS 30/01, je ta člen z dnem 11.11.2001 nehal veljati.

Register 174. člen

- (1) Zaradi zavarovanja dokazov ali iz drugih razlogov lahko imetniki pravic iz tega zakona vpišejo ali shranijo izvornike ali primerke svojih del, fonograme, videograme ali predmete kake druge svoje pravice v register zavarovanih del pri pristojni organizaciji.

- (2) Dokler se ne dokaže nasprotno, se šteje, da ustrezne pravice na registriranih delih obstajajo in da pripadajo tisti osebi, ki je v registru označena kot njen imetnik.
- (3) Register iz prvega odstavka tega člena je za določeno vrsto del eden za vso državo, javen in ga vodi organizacija, ki jo za to pooblasti urad.
- (4) Če nastane dvom, ali gre za avtorsko delo, daje mnenje organizacija iz prejšnjega odstavka.
- (5) Določbe tega člena nimajo vpliva na nastanek in varstvo pravic po tem zakonu.

Znaki o pridržanih izključnih pravicah
175. člen

- (1) Izključni imetniki avtorskih pravic iz tega zakona lahko opremijo izvirnik ali primerke svojega dela z znakom © pred svojim imenom ali firmo in letom prve objave.
- (2) Izključni imetniki pravic na fonogramih iz tega zakona lahko opremijo izvirnik ali primerke svojega izdanega fonograma ali njihove ovitke z znakom ® pred svojim imenom ali firmo in letom prve izdaje.
- (3) Dokler se ne dokaže nasprotno, se šteje, da obstajajo izključne pravice na delih oziroma fonogramih, ki so opremljeni z znaki iz tega člena in da pripadajo tisti osebi, ki je ob tem znaku navedena.
- (4) Določbe tega člena nimajo vpliva na nastanek in varstvo pravic po tem zakonu.

Osmo poglavje
RAZMERJA S TUJIMI ELEMENTI

Splošno
176. člen

- (1) *Varstvo po tem zakonu uživajo avtorji in imetniki sorodnih pravic, ki so državljani Republike Slovenije ali držav članic Evropske unije ali imajo stalno prebivališče ali sedež na območju Republike Slovenije.*
- (2) *Druge tuje fizične ali pravne osebe (tujci) uživajo enako varstvo kot osebe iz prejšnjega odstavka, če tako določa mednarodna pogodba ali ta zakon, ali če je podana dejanska vzajemnost.*
- (3) Ne glede na določbe tega poglavja uživajo tujci varstvo po tem zakonu:
  1. glede moralnih pravic - v vsakem primeru;
  2. glede sledne pravice in pravice do nadomestila za privatno ali drugo lastno reproduciranje - pod pogojem dejanske vzajemnosti.
- (4) Vzajemnost mora dokazati tisti, ki se nanjo sklicuje.
- (5) *Določbe tega zakona, ki se nanašajo na države članice Evropske unije, veljajo tudi za države članice Evropskega gospodarskega prostora.*

Avtorji
177. člen

- (1) Varstvo po tem zakonu uživajo avtorji:
  1. ki imajo prebivališče v Republiki Sloveniji;
  2. glede tistih del, ki so v Republiki Sloveniji izdana prvič ali pa v 30 dneh od dneva, ko so bila izdana v kakšni drugi državi;
  3. glede avdiovizualnih del, katerih producent ima svoj sedež ali prebivališče v Republiki Sloveniji;
  4. glede arhitekturnih in likovnih del, ki so kot nepremičnina ali njen trdni sestavni del na ozemlju Republike Slovenije.
- (2) Če je avtorsko delo ustvarilo več avtorjev, uživajo varstvo po tem zakonu vsi, če vsaj en od njih izpolnjuje enega od pogojev iz prejšnjega odstavka.

Izvajalci
178. člen

- (1) Varstvo po tem zakonu uživajo izvajalci:
  1. ki imajo prebivališče v Republiki Sloveniji;
  2. katerih izvedbe potekajo na ozemlju Republike Slovenije;
  3. katerih izvedbe so posnete na fonograme, ki uživajo varstvo po tem zakonu;
  4. katerih izvedbe so zajete, ne da bi bile posnete na fonograme, v oddajah RTV organizacij, ki uživajo varstvo po tem zakonu.

(2) Če sodeluje pri izvedbi več izvajalcev, uživajo varstvo po tem zakonu vsi, če je vsaj en od njih državljan Republike Slovenije ali ima prebivališče v Republiki Sloveniji.

Proizvajalci fonogramov, filmski producenti in založniki
179. člen

(1) Varstvo po tem zakonu uživajo proizvajalci fonogramov in filmski producenti, katerih fonogram ali videogram je bil prvič posnet v Republiki Sloveniji.

(2) Varstvo po tem zakonu uživajo tudi založniki glede svojih sorodnih pravic, če je njihova izdaja v Republiki Sloveniji izdana prvič ali v 30 dneh od dneva, ko je bila izdana v kakšni drugi državi.

RTV organizacije
180. člen

Varstvo po tem zakonu uživajo RTV organizacije, ki prenašajo svoje oddaje po oddajnikih, ki so na ozemlju Republike Slovenije.

Primerjava rokov trajanja
181. člen

Za tuje imetnike sorodnih pravic, ki uživajo varstvo po tem zakonu, veljajo roki trajanja teh pravic iz tega zakona, s tem, da potečejo najkasneje na dan, ko poteče varstvo v državi, katere državljanji so ali kjer imajo sedež, in da ne morejo biti daljši od rokov po tem zakonu.

Priobčitev javnosti po satelitu
182. člen

(1) Varstvo po tem zakonu uživajo avtorji in imetniki sorodnih pravic, katerih delo ali predmet sorodnih pravic so priobčeni javnosti po satelitu, če se v Republiki Sloveniji vnesejo pod nadzorom in odgovornostjo RTV organizacije ustrezni programski signali v neprekinjeno komunikacijsko verigo, ki vodi k satelitu in nazaj na zemljo.

(2) Varstvo po tem zakonu velja tudi, če ni izpolnjen pogoj iz prejšnjega odstavka, pa

1. je v Republiki Sloveniji usmerjevalna postaja, iz katere se prenašajo programski signali, ali
2. ima RTV organizacija, ki je naročila priobčitev javnosti po satelitu, svoj sedež v Republiki Sloveniji.

Apatridi in begunci
183. člen

(1) Avtorji in imetniki sorodnih pravic, ki nimajo državljanstva ali ga ni mogoče ugotoviti, uživajo enako varstvo po tem zakonu kot državljani Republike Slovenije, če imajo v njej svoje prebivališče.

(2) Če nimajo prebivališča ali ga ni mogoče ugotoviti, uživajo v Republiki Sloveniji enako varstvo kot državljani Republike Slovenije, če imajo v njej svoje bivališče.

(3) Če nimajo v Republiki Sloveniji niti prebivališča niti bivališča, uživajo v Republiki Sloveniji enako varstvo kot državljani države, v kateri imajo svoje prebivališče oziroma bivališče.

(4) Določbe tega člena veljajo tudi za avtorje in imetnike sorodnih pravic, ki imajo po mednarodnih pogodbah ali predpisih Republike Slovenije status begunca.

Deveto poglavje
KAZENSKÉ DOLOČBE

184. člen

(1) Z globo najmanj 400.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:

1. ki brez prenosa ustrezne materialne avtorske pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem, javno izvede, javno prenese, javno predvaja, javno prikaže, radiodifuzno oddaja, radiodifuzno retransmitira, sekundarno radiodifuzno oddaja, da na voljo javnosti, predela, avdiovizualno priredi ali kako drugače uporabi delo oziroma primerek dela (21. in 22. člen);

2. ki poseduje primerek računalniškega programa za gospodarske namene, za katerega se zaveda ali bi se moral in mogel zavedati, da je nedovoljen primerek (2. točka 116. člena);

3. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, snema, javno prenaša ali radiodifuzno oddaja živo izvedbo ali reproducira, da na voljo javnosti, distribuira ali da v najem fonogram ali videogram s svojo izvedbo ali kako drugače uporabi izvedbo (121. člen);
  4. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem ali na voljo javnosti ali kako drugače uporabi fonogram ali videogram (129. in 134. člen);
  5. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, radiodifuzno retransmitira, snema, reproducira, distribuira, da na voljo javnosti ali kako drugače uporabi oddajo oziroma posnetek oddaje (137. člen);
  6. ki brez prenosa ustrezne izključne pravice v primerih, ko je tak prenos potreben po tem zakonu, reproducira, distribuira, da v najem ali na voljo javnosti ali kako drugače uporabi podatkovno bazo oziroma njen primerek (141.c člen);
  7. ki odstrani ali spremeni elektronski podatek za upravljanje pravic (1. točka prvega odstavka 166. člena);
  8. ki reproducira, distribuira, uvozi zaradi distribuiranja, da v najem ali priobči v javnosti avtorsko delo ali predmet sorodnih pravic oziroma njihov primerek, glede katerega je bil elektronski podatek za upravljanje pravic nedovoljeno odstranjen ali spremenjen (2. točka prvega odstavka 166. člena);
  9. ki se izogne dejanskim tehničnim ukrepom ali proizvede, uvozi, distribuira, proda, da v najem, oglašuje za prodajo ali najem, poseduje za gospodarske namene tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program, ali opravi storitev z namenom neupravičene izoginitve dejanskim tehničnim ukrepom v primerih iz drugega odstavka 166.a člena (prvi in drugi odstavek 166.a člena);
  10. ki proizvede, uvozi, distribuira, proda, da v najem, oglašuje za prodajo ali najem ali poseduje za gospodarske namene tehnologijo, napravo, proizvod, sestavni del ali računalniški program za odstranitev ali spremembo elektronskega podatka za upravljanje pravic (četrti odstavek 166.a člena).
- (2) Z globo najmanj 80.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.
- (3) Z globo najmanj 80.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Predmeti, ki so nastali s prekrškom, se vzamejo.

185. člen

- (1) Z globo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik:
1. ki pristojni kolektivni organizaciji na njeno zahtevo ne pošlje v roku podatkov o vrsti in številu prodanih ali uvoženih naprav za tonsko in vizualno snemanje, naprav za fotokopiranje, praznih nosilcev zvoka ali slike ter podatkov o prodanih fotokopijah, ki so potrebni za izračun dolžnega nadomestila (tretji odstavek 38. člena);
  2. ki pristojni kolektivni organizaciji ne pošlje v roku sporedov uporabljenih del (prvi, tretji in četrti odstavek 159. člena);
  3. ki pristojni kolektivni organizaciji ne pošlje v roku potrebnih podatkov za izračun dolžnega nadomestila (peti odstavek 159. člena);
  4. ki osebi, ki ima zakonit dostop do primerka avtorskega dela ali predmeta sorodnih pravic, ne zagotovi sredstev, ki ji omogočajo uveljavljanje vsebinskih omejitev pravic (166.c člen).
- (2) Z globo najmanj 60.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.
- (3) Z globo najmanj 60.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

186. člen

- (1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb, ki so sankcionirane v 184. in 185. členu tega zakona, opravlja tržna inšpekcija. Te zadeve se obravnavajo kot nujne.
- (2) Kadar inšpektor ugotovi, da gre za prekršek iz prejšnjega odstavka:
1. zaseže predmete, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek ali so nastali s prekrškom, in
  2. z odločbo odredi, da se v določenem roku odpravijo ugotovljene nepravilnosti.

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP (Uradni list RS, št. 21/95 in 9/01) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

Deseto poglavje
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

187. člen

- (1) Določbe tega zakona o nadomestilu za privatno ali drugo lastno reproduciranje (37. do 39. člen) se začnejo uporabljati po dveh letih od uveljavitve tega zakona.
- (2) Vlada Republike Slovenije izda predpis iz prvega odstavka 39. člena tega zakona najkasneje v roku enega leta od uveljavitve tega zakona.

188. člen

Določbe tega zakona o nadomestilu za javno priobčitev fonograma (122. in 130. člen) se začnejo uporabljati po dveh letih od uveljavitve tega zakona.

189. člen

- (1) Organizacije avtorjev, ki so pred uveljavitvijo tega zakona kolektivno uveljavljale avtorske pravice po 91. in 93. členu zakona o avtorski pravici (Uradni list SFRJ, št. 19/78, 24/86, 21/90), lahko nadaljujejo z delom brez dovoljenja urada, dokler urad ne izda dovoljenja za kolektivno uveljavljanje istih pravic kolektivni organizaciji, ki izpolnjuje pogoje iz tega zakona.
- (2) Tarife, ki so jih sprejele organizacije avtorjev pred uveljavitvijo tega zakona na podlagi 91.a člena zakona o avtorski pravici, se uporabljajo do uveljavitve splošnih ali posebnih tarif na podlagi 153. člena tega zakona.
- (3) Če se v enem letu od uveljavitve tega zakona ne ustanovijo ustrezne kolektivne organizacije, lahko urad izda začasno dovoljenje za kolektivno uveljavljanje določenih pravic pravni osebi, ki ne izpolnjuje pogojev iz 149. člena tega zakona, v katerem določi rok in pogoje za začasno kolektivno uveljavljanje pravic.
- (4) Pravice, ki se po tem zakonu uveljavljajo samo kolektivno, se lahko uveljavljajo individualno, dokler urad ne izda dovoljenja za njihovo kolektivno uveljavljanje ali dokler ni sklenjena ustrezna kolektivna avtorska pogodba.

190. člen

Določbe tega zakona se ne uporabljajo za pogodbe ali dejanja uporabe, ki so bile sklenjene ali izvršene pred njegovo uveljavitvijo, če ni s tem zakonom drugače določeno.

191. člen

Določbe tega zakona o računalniških programih in bazah podatkov se uporabljajo tudi za računalniške programe in baze podatkov, ki so bili ustvarjeni pred dnem njegove uveljavitve, če se s tem ne posega v pogodbe in pravice, ki so bile sklenjene ali pridobljene do tega dne.

192. člen

Za pogodbe o uporabi del in predmetov sorodnih pravic, ki bodo veljale ob uveljavitvi tega zakona, se njegove določbe o priobčitvi javnosti po satelitu uporabljajo šele od 1.1.2000 dalje, če bodo takrat še veljale.

193. člen

- (1) Ta zakon velja za vsa avtorska dela in izvedbe izvajalcev, ki so ob njegovi uveljavitvi uživala varstvo na podlagi zakona o avtorski pravici (Uradni list SFRJ, št.19/78, 24/86, 21/90).
- (2) Ta zakon velja za fonograme proizvajalcev fonogramov, glede katerih ob njegovi uveljavitvi še ni preteklo 20 let, odkar so bili prvič posneti.
- (3) Ta zakon velja za videograme, za RTV oddaje in za izdaje založnikov kot predmete sorodnih pravic, ki so bili prvič posneti oziroma prvič radiodifuzno oddajane oziroma prvič zakonito izdane po njegovi uveljavitvi.
- (4) Ta zakon velja za podatkovne baze kot predmete sorodne pravice, ki so bile izdelane po 1.1.1983.

194. člen

- (1) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, se preneha uporabljati zakon o avtorski pravici (Uradni list SFRJ, št. 19/78, 24/86, 21/90).

(2) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, neha veljati samoupravni sporazum o pravicah, obveznostih in odgovornostih založniških organizacij in avtorjev pri sklepanju pogodb (Uradni list SRS, št. 7/88).

195. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o carinskih ukrepih pri kršitvah pravic intelektualne lastnine – ZCUKPIL (Uradni list RS, št. 30/09) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe, ki se nanašajo na ZASP:

Peto poglavje Prehodne in končne določbe

20. člen (prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem začetka uporabe tega zakona preneha veljati 173. člen zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 21/95 in 9/01, v nadaljevanju: ZASP).

(2) Določbe 173. člena ZASP se še naprej uporabljajo za postopke, uvedene na njegovi podlagi.

21. člen (začetek veljavnosti in začetek uporabe)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne šest mesecev po uveljavitvi.

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah – ZASP-B (Uradni list RS, št. 43/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

24. člen

(1) Z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji veljajo roki trajanja pravic po zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 21/95, 9/01 in 30/01 - ZCUKPIL) tudi za avtorska dela in predmete sorodnih pravic, ki niso varovani na podlagi prvega, drugega in tretjega odstavka 193. člena zakona, če so na ta dan varovani v vsaj eni državi članici Evropske unije (oživitev varstva).

(2) Prejšnji odstavek ne vpliva na dejanja uporabe varovanih del, ki so bila začeta ali izvedena pred dnem, navedenim v prejšnjem odstavku. Uporabnik teh del lahko:

1. neomejeno in neodplačno distribuirati zaloge, ki so nastale pred tem dnem, in

2. zahteva ponovni prenos materialnih pravic v prvotno dejansko izvajanjem obsegu, vendar le za nadaljnja tri leta od tega dne in proti plačilu primernega nadomestila.

(3) Pravice, ki so bile prenesene za ves čas njihovega trajanja s pogodbo, ki je bila sklenjena pred dnem iz prvega odstavka tega člena, ali kako drugače, se štejejo za prenesene pod dosedanjimi pogoji tudi za dodatni čas oživitve varstva.

(4) Obstoje varstva neke pravice v državi članici Evropske unije mora dokazati tisti, ki se nanj sklicuje.

25. člen

Določbe tega zakona o izčrpanju pravice distribuiranja (4. člen tega zakona) in o razmerjih s tujimi elementi (20. člen tega zakona) se začnejo uporabljati z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji.

26. člen

- (1) Kolektivne organizacije uskladijo svoje delovanje z določbami tega zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.
- (2) Postopki izdaje dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih ali sorodnih pravic, ki na dan uveljavitve tega zakona niso končani, se nadaljujejo po določbah tega zakona.
- (3) Postopki za odobritev tarif, ki na dan uveljavitve tega zakona niso končani, se ustavijo.
- (4) Tarife kolektivnih organizacij, ki veljajo na dan uveljavitve tega zakona, se obravnavajo kot veljavni skupni sporazumi o tarifi po določbah tega zakona.

27. člen

- (1) Globe, določene s tem zakonom, se do začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) v postopkih o prekrških izrekajo kot denarne kazni v mejah, določenih z 21. in 22. členom tega zakona.
- (2) Določbe iz 21. in 22. člena tega zakona se za odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika začnejo uporabljati s 1. januarjem 2005.

28. člen

Podzakonski predpis iz 163. člena zakona se izda v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

29. člen

- (1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (2) Določbe 4., 16., 20., 24. in 25. člena tega zakona se začnejo uporabljati z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski Uniji.